

K G L

P. Arthur kéjutazása Prüdériában

My design was, if possible to discover some small Island sufficient by my Labour to furnish me with Necessaries of Life; so horrible was the Idea I conceived of returning to live in the Society and under the Government of Yahoos.

– Jonathan Swift, *Gulliver's Travels, IV. A Voyage to the Country of the Houyhnhnms*

...Je ne retournerai jamais là-bas. Je ne reverrai jamais mon pays. Le pourrais-je que je ne le ferai pas, puisque rien ne peut subsister de ma vie d'autrefois.

– Paul Morand, *Ouvert la nuit*. „La nuit turque.”

ELSŐ FEJEZET

Az Utazó megérkezik Prüdéria határához. Kellemetlenségek a határőrrel és vám-tiszttel. Kis „meglepetés” árán Utazót tovább engedik.

In medias res, az előzmények mellőzésével, azonnal, rögvest a dolgok közepébe lépve, oda betoppanva, lényegre törően, minden szószaporítás nélkül fogom leírni utazásom történetét, annak lelegejétől, a kezdettől, a keletkezéstől, ahogyan az események sorozata elindult, kibontakozott, kifejlődött, alakult és formálódott. Sietnem kell, sürget az idő, mögöttem forog az óra szárnyas szekere, a küllős percek szélkarikája, a másodpercek pörgő zuhataga, a töredékek szilánkforgácsai, a vágányok menti út szélén álló bámész sokaság lármája, ügyefogyott integetése, a kezek felemelése, meglendítése és leengedése, a lányok rózsaszín körme, a bácsik bajsza, a vénasszonyok fogatlan vigyora, a komondorok elnyúló ugatása, a kerítések mögül kihajló szilvafák hamvaskék gyümölcse, a porban kapirgáló csirkék, a nyakukat némán nyújtogató ludak, virágágyakban hervadó büdöske, kukacvirág, rezeda, szarkaláb. Aztán a rég nem látott otthon, ex-otthon, anyám, anyám tyúkja, libája, kecskéje, a szomszédok szájtáti kíváncsisága, a tóvá duzzadt homokgödör, kisgyerekkor, késő gyerekkor, ifjúság, kitörési próbálkozások, forradalom, menekülés, el, el, el innét, soha többé ide vissza nem. Csak még egyszer, utolszor.

De előbb mozdonyfütty, lassuló zakatolás, csikorgó fékek.

Határállomás.

Sorompó, lebontott drótkerítés, üres órtorony. Cementépület, vakablakok, szürke kavics, olajtócsák, csoportokban árvácska, muskátli, büdöske.

Már nyúlnék poggyászomért, amikor az épület felől hangszóró kezd el bömbölni:

FIGYELEM! FIGYELEM! MINDENKI MARAD A VONATON!

Csend. Majd újabb rekedt, artikulálatlan bömbölés:

A VÁGÁS MELLETT TESSÉK VIGYÁZZBAN ÁLLNI!

Mi? Mit mond? Mit akar? Nem értek semmit.

Kivágódik az ajtó. Két határőr, vagy egy határőr és egy vámos, orrukon napszemüveg, az egyik csattogtatva rágógumit rág, a másik nyúlszájú, vállán géppisztoly.

– Nem hallotta? – kiált rám a gumis.

– Mit? Mit nem hallottam?

– Hogy álljon vigyázzba! Térden! Ott! – és lemutat a kopott linóleumpadlón húzódó repedésre. Körülötte sokéves ragacsos kosz, egérpizsok, köpetek, két kikandikáló cincér, döglött legyek, csikkek, törött fogvájók.

– Elnézést, nem volt világos, illetve nem egészen...

– Na jó, engedmény! Tréfa! – mondja, mint aki nagy szívességet tesz, vagy mert talán meglátta, hogy angol tweedzakó van rajtam, apró kockás legombolt gallérú ing, selyem nyakkendő. – Akkor lássuk!

– Mit lássunk? Hogy érti?

– Útlevél! Passzport! Van? Nincs?

– Persze, hogy van. – Belsőzsebemből előhúzom az útlevelemet. – Tessék! Átveszi, de előbb letolja sötét szemüvegét, ujját megnyalja, belelapoz az útlevélbe, forgatja, megrázza, megint átlapozza.

– Prúd?

– Nem.

– Anyja?

– Ő igen.

– Igen mi?

– Ő prúd.

– Na ugye. És még akkor ez itt? – Az útlevélben odamutat születési helyemre.

– Igen, ott születtem. Prúdnak. De most már nem.

Megcsóválja fejét. Továbblapoz.

– Vízum?

– Nem kell vízum, nyilván tetszik tudni, hogy...

– Akkor stempli?

– Milyen stempli?

– STEMPLI! Ottani! Másik! Túlsó!

– Elnézést, de ha jobban meg tetszik nézni, a fénykép alatt...

Becsukja az útlevelet, tekintet körbejár, lehajol, benéz az ülés alá, odainti a nyúlszáját, az géppisztolya tusával végigkotorja a radiátort. A gumis intésére kinyitja bőröndömet, beletúr, beletúrnak. A gumis kiemel egy nyakkendőt és egy pár új zoknit.

- Finom?
  - Micsoda, kérem?
  - Kravátli. Minőség. Finom?
  - Igen, „finom.” Yves Saint-Laurent.
  - Fuszekli?
  - Szintén „finom”. Calvin Klein.
- Gyanakodva vizsgálja a ruhadarabot.
- Klein? Zsidó?
  - Nem, kérem. Zokni. – Odamutatok a címkére. – Made in USA.
- Láthatólag megnyugszik. Apró bogárszemét rám szegezi a sötét szemüveg fölé.
- Szegény határőr dolgozik. Hála sehol. Kis ajándék? Meglepetés?
- Vállat vonok.
- Jó, tessék, lepje meg magát.
- Zsebre gyűri a holmit. A nyúlszájú visszazárja a koffert. A gumis, most már kissé szelídebben, tovább kérdez.
- Egyedül?
  - Tessék?
  - Egyedül? Utazni egyedül?
  - Igen, egyedül.
  - Végig?
  - Hogy tetszik érteni?
  - KUPÉBAN! Kupéban egyedül? Végig kupéban egyedül?
  - Nem, nem végig...
- Felcsillan a szeme. – Nem végig? Ki? Mikor? Hol? Meddig? Miért?
- Miért? – kapom el az utolsó kérdést. – Mert leszálltak még a határállomás előtt.
- Leszálltak? Kik leszálltak?
  - Egy férfi és egy nő.
  - Úgy. Férfi és nő. – Jelentősegteljesen összenéz a másikkal. – Alagút?
  - Tessék? Miféle alagút?
  - ALAGÚT! KÖZBEN!
  - Igen, a vonat átment két vagy három alagúton.
  - Kupéban sötét?
  - Hogy micsoda?
  - KUPÉBAN SÖTÉT? Alagútban sötét?
  - Igen, amíg a vonat átment az alagutakon, néhány percig sötét volt.
  - Addig sötétben együtt? Hárman sötétben?
  - Igen, természetesen...
- Megáll. Az útlevelet egyik sarkánál fogva másik tenyeréhez ütögeti. Magába mélyedve elismétli: – Természetesen. – Majd finoman, szinte előzékenyen:
- Természetesen megfog?

– Mi az, hogy megfog? Mire tetszik...
 Felemeli a hangját. Modora ismét a régi.

– MEGFOG? TAPI? BENYÚL? ÉRINT? PALPÁL? FOGDOS? BABRIKÁL? GYÖGYÖRÉS? TAPEROL? GREJFOL?

– Kit, az ég szerelmére, nem értem!
 Ismét halkabbra fogja. Tagoltan:

– Sze-rel-mé-re? Igen. Jó. Kibe? Férfiba? Nőbe?

– Mit mond? Dehogyan, egyikbe sem, akkor láttam őket először, és hogyan képzelem, hogy a sötétben csak úgy...
 – Akkor ők magát? – Kacsint.
 – Hogy érti?
 – Szimpla. – Előredől. – Nő átnyúl, lehúzza maga sliccét, előveszi, ölébe ül, félrehúzza bugyit, mellette hátulról bedug.
 – Isten őrizz, hova gondol, hogy egy nemzetközi gyorsvonaton... Rádásul a hölgy alig vett tudomást rólam egész úton.
 – És férfi?
 – Mit akar mondani?
 – Férfi átnyúl. Lehúzza maga sliccét. Előveszi, rábukik, szopja, karimázza. Cuppog. Golyókat is.
 – Hogy képzelhet ilyesmit? Különbén is, ha jól láttam, házások voltak...
 – Nem baj. Férfi szop, szop, közben nőt maciz, benyúl, fricskázza segglyukát is.
 – Nem, kérem, semmi ehhez hasonló nem történt.
 – Nem történt. Jó. – A linóleumpadlót veszi szemügyre, különös tekintettel a szutykos foltokra, pecsétekre.
 – Az mi? – mutat egy nem egészen száradt, tompán csillogó foltra.
 – Fogalmam sincs róla.
 – Mégis.
 – Nem tudom. – Megpróbálok az ő nyelven válaszolni. – Talán turha, talán takony.
 – Takony? Turha? Magáé?
 – Nem, kérem. Nem szoktam nyilvános helyen köpködni, az orromat, ha kell, zsebkendőbe fújom.
 – Akkor talán ondó?
 – Hogy micsoda?
 – ONDÓ? GECI? SPERMA? GENYÓ? TRUTYMÓ? BRINZA?
 – Honnét tudhatnám, mi az ott azon a padlón?! Felőlem lehet ondó is, semmi közöm hozzá!
 Elvigyorodik. – Lehet ondó? – Int a másiknak, az lehajol a folthoz, kisujjával felszed belőle egy cseppet, orrához emeli, megszagolja. Odanyújtja a gumisnak, az is megszagolja. Összenéznek, a nyúlszájú nadrágszélébe törli az ujját.
 – Nem ondó.

– Na látja! Aztán majdnem meggyanúsított.
– Semmi gyanúsít – mondja majdnem kedélyesen. – Minden oké. Meglepetés.

Kezembe nyomja az útlevelet, feltolja szemüvegét, int a társának. Kifelé menet, mielőtt visszazárná a tolóajtót, elköszön:

– További utat! – Majd gúnyosan hozzát teszi:
– És még maga mondja, nem prűd!

MÁSODIK FEJEZET

Utazó megérkezik szülővárosába, ahol szerető anyja várja. Emlékezés különféle kellemetlen eseményekre; azoknak leírása. Látogatás a rokonoknál. Vicceselés. Utazó prűdsége, annak okai.

Mára már annyi minden megvolt, megtörtént, anyámnál a sezlonon alszom, mint régen, behozza a pálinkát reggeli előtt, mindig mosolyog, kedves, cirógatja a kis verseskötetemet, amit kint Párizsban adtak ki a jótét baráti avantgárd lelkek s neki azonnal megküldtem egy dedikált példányt, persze össze vannak ragasztva bizonyos inkriminált oldalak, hogy ha valami szomszéd, rokon netán belelapozna a könyvbe, még véletlenül se nyissa *ott* ki, s panaszkodásra fogja, – Jaj Augusztám, mi ez a izé itt az Arthur könyvében, „Sós számra kibuggyan,” m-m, ki sem merem mondani, „*öled* illata, gyöngé fahéj,” istenem, persze tudjuk, mit akar mondani, tudod te is, az a pé betűvel kezdődő mocskos szó áll mögötte, az a szőrös, pisaszagú undokság, amelyik havonta beverzik, ronggyal kell betömni, bűdös, mint a dög, tudom, miről beszélek, nekem is itt éktelenkedik a lábam között, meg hát gondolom téged is bántott ez az isten csapása éveken át, hálát adhatunk, hogy a mi korunkban már kevesebb gondjal jár, na mindegy, hogy hogyan jön oda a fahéj, el nem tudom képzelni, és hát hogy mi ebben a költészet, ne haragudj, de Arthur kitől tanulta ezt az ordenaré szóhasználatot, tudom, tetőled nem, hanem ott a romlott istentelen nyugaton ragadt rá minden rossz, jaj istenkém, mi lett odakint a te imádságos ajkú Tarziciusz ministráns fiadból, hogy bújta mindig azt a szentéletű Tóth Tihamért meg Szívós Donátot, mennyit járt esti ájtatosságra, példát mutatott még az én Misimnek is, pedig az is bejárt a mi szentéletű plébános urunkhoz... – Jó anyám ettől a blamatól megkímélte magát, noha lelkét eleget marcangolta a szégyen, miközben sírva ragasztgatta reumás kezével azokat a bűnös lapokat, ki nem tépte őket, mert ahhoz nem volt szíve, de szemében azóta is mindig ott ül az az elfojtott bánat, amikor a kútba leereszti hűlni a sört, vagy parizert hoz az önkiből (az a jóra való Riszt bácsi tette neki félre, mert tudja, itthon van a szerelmes fia).

– Igen, mert tudod jól, drága gyerekek, mire intettelek pici korod óta. Ott volt az a rengeteg csöppség, nagyapád idő előtt a sírban, nagyanyád magatehetetlenül, utánam meg koslat az a rendőrtiszt, csak a sarkig hadd kísérem el,

mondja, de én futottam előle, s akkor a jeges Rábába veti magát, ott volt a parton az egyenruhája szépen kiterítve, rajta egy levél énnekem címezve, azt hittem, megőrülök, aztán drága jó apád Isten nyugosztalja még a kezem sem fogta meg mielőtt megkérte volna. [Nem, csak a farka állt egész éjszaka a Japán-kertben.] Így volt ez rendjén a mi világunkban, húgod is tiszta szívű és lelki, Istenem, honnét szorult beléd ez a nem is gonoszság, hiszen jó és szerető fiam vagy te nekem a borzasztó távolság ellenére, hanem hogy olyasmiket veszel nyelvedre és írsz le, amiket nem mitőlünk tanultál, jaj, nem mondom el többet, csak még jobban szorít a szívem. Hiszen tudod, meséltem eleget, még a jó Seregély doktor is igazat adott, hogy igen, azért viseli el *azt* egy olyan szentéletű valaki, mint kegyed, mert szereti az urát, és hát valljuk be, nagyságos asszony, a férfi az egy állat, magamat is beleértve, és annak kell a test, a nő teste, persze nem állítom, távol legyen tőlem, hogy kegyedet a bíró úr azért vette volna el nőül, hogy azokat a szégyentelen dolgokat elkövesse, mint például hogy levetközteti kegyedet és ő is felhúzza a hálóingét és akkor már lehet látni azt a nagy vörösségű izéjét és fekteti is már kegyedet az ágyra, de nem úgy, hogy a paplan befedné a kegyed hószín bársonyos meztelenségét, de nem ám, hanem olyan pozíciót választ, hogy még kegyed bolyhodzó szőrzete is kifeszüljön combjai közepéből. Jaj doktor úr, mondom neki, ne folytassa az Isten szerelmére, persze, hogy ilyesmik történnek legalább egyszer sőt többször is hetente, de hát a házasság szentsége felvételekor nem engedelmességet fogadtam-e az én szeretett uramnak, és hát bár rázott a hideg minden alkalommal, és sehogy sem akaródzott széjjelrakni a lábam, de mit tehettem, az égnek kellett emelnem őket, amikor ő közibéjük furakodott, mert volt, amikor még a selyemharisnyát sem engedte levetnem, de meg még a kubánsarkú antilop cipőmet sem, hanem belemarkolt a mellembé, szopni-szívni kezdte a mellbimbómat, és szúrta belém azt az izéjét, pedig emlékszem, előtte letérdeltünk a kisszőnyegre és együtt imádkoztunk, hogy Szent Lélek Úristen, add meg, hogy csakis a meleg és kedves szeretet vezéreljen bennünket, amikor egymáséi leendünk a Te akaratod szerint, de hiába minden, nekem akkor már zúgott a fejem, mert ő még folytatta, Édes Jézus, légy vendégem, áldd meg, amit adtál nekem, és akkor már le nem vette szemét a szegény kis pihés elgyötört szeméremtestecsémről, és hiába lett az megáldva vagy nem megáldva, már emelt is fel térdemről és vetett az ágyra, és szerette volna, ha én az ő nagy darabját nemhogy a kezembe, de a számba is, Uramisten ne hagyj el, hogy oda is beveszem, de mivel azt nem tettem soha, repesztette belém és gyilkolt pusztított, mint az erdei vadak bagzás idején...

Közben nagynénéméknél megvolt az első rokonlátogatás is, nagy uzsonna, hideg rántott csirke, szárazkolbász, érett füstölt sonka a padlásról: – Igen, nálunk még ilyenkor nyár végén is van, Arthurkám, mert húsvétkor is öltünk – mondja Boriska néni, a legdrágább örökifjú aggszűz –, sózott szalonna, libacomb meg kacsamáj zsírjában. – Anyám szegény kissé irigyen hajol a tányérja fölé, Matild néni meg énrám les vádlón, aztán amikor kimegyek a vécére, utánam

jön, és visszafelé jövet elkapja a karomat: – A szennyes, érthetetlen firkaíd helyett miért nem küldtél szegény anyádnak legalább harminc-negyven dollárt havonta onnét a gazdag Kanadából (de hát küldtem!) ne mesélj nekem, tellett volna a dupla fizetésetekből, nem, mert inkább arra a ribanc Ilonádra szórtad el a pénzedet (NEM RIBANC!), ne feleselj velem, igenis a ribancodra, akivel még ötvenhat nyarán itthon az erdőben is fajtalankodtál, látta a Görög Pityu is miket csináltak a téglagyári tónál, meg a ligetben is a padon fényes nappal, elmondta a Horváth Gyöngyi, persze csak azzal a feslett szajhával lehetett olyasmit, bezzeg az állítólag messziről imádott Mórítz Katid kiadta volna az utadat, mint a pinty, mint ahogy a Szalóky Krisztina is kiadta, még hogy egy tisztességes lány bevette volna a szájába a te izédet, még rágondolni is rossz, de a ringyód minden mocsokságra hajlandó volt, annak a jó öreg tanárodnak köszönheted, hogy nem csapták ki mindkettőtöket a gimnáziumból, pont az érettségi előtt, meg a Lengyel Palinak, a híres osztályfőnöködnak, aki maga is koslatott a drágalátos kurvád után, táncolt vele a szalagavatón is meg a soproni kiránduláson, mesélte a Kocsis Erzs, hogy tangózás közben hogy meredt ki neki elöl a nadrágja, úgy mondta, „amikor aztán az Arthur odaküldte az Őri Csunyt, hogy kérje le tőle az Ilonát, mert egyedül annak volt mersze hozzá, a Lengyel énvelem táncolt tovább, és még akkor is bökte a hasamat az álló izéje, de nem is lankadt le nekije, mert engem is behúzott olyan szorosra, hogy beleroppant a derekam.” És akkor idetolod a pofádat, zabálsz az én sonkámat! Hogy nem sülsz le a bőr a képedről!

De bizony majdnem lesül. Égő arccal menekülök vissza a szalonba.

Unokahúgom Lenke favicceket mesél:

Két gödör beszélget:

- Szia, hogy vagy?
- Tötönöm tépen, jól.
- Miért beszélsz így?
- Én pöszegödör vagyok.

Két széndarab beszélget a pincében.

- Miért vagy ilyen bús?
- Na hallod! Lehordtak!
- Anyám közben csendben horgol, néha elmosolyodik.
- Miért füstöl a kórház kéménye?
- ?
- Fő az egészség.

Mindenki hangosan derül.

– Most egy kicsit malacka következik – mondja Lenke. – Augusztá néni fogja be a fülét.

Anyám horgol tovább.

- Mi van, amikor Marcsa beleesik a meszesgödörbe?
- ?

– Mész a piczába!

A fiatalság fetreng a nevetéstől, nagynénéim a tenyerük mögé rejtik arcukat. Anyám nem néz fel, csak fejét rázza, de lehet látni, még ő is mosolyog. Csak az illendőség kedvéért korholja a viccmesélőt.

– Hát ilyen trágárságot nem néztem volna ki belőled, te Lenke. Szégyelld magad.

Aztán cigány- meg zsidóviccek jönnek sorban, Kohn bácsi és Száli („Azért nem kellett volna lihegni!”), Pap Jancsi, Arisztid és Tasziló, Kádár és Brezsnyev („Mi a különbség Kádár és Brezsnyev elvtárs f...a között?” néz rám Lenke. „Nem tudom.” „Akkor rágódj rajta”). Óriási hahota. Közben a rokonság végig engem vizslat: elértem-e az ósdi, idéetlen „poén”-okat, a bugyuta szófacsarásokat, én, az idegenbe szakadt volt hazánkfia, az elvetemült külföldi, a földönfutó, a meghasonlott, a disszidens, az áruló, a renegát hűtlen köpönyegforgató, aki szájából úgy fordul ki édes anyanyelvünk, mint részegéből a hányadék. Látható, hogy csak igen kényszeredetten nevetek velük, amit annak rónak fel, hogy már nem tudok magyarul, meg hogy „obszcén” versfaragásaim ellenére liliomos fűzfapoéta maradtam, s a legszentfazolebb vénkisasszonynál is prűdebb vagyok.

HARMADIK FEJEZET

Utazó látogatást tesz volt gimnáziumi tanáránál. Furcsa beszélgetés irodalomról, írókról. Ismerkedés tanár úr feleségével, leányával; annak leírása. Tanár úr megfenyíti leányát, amely utazót menekülés-szerű távozásra kényszeríti.

És hát igen, természetesen, meglátogattam öreg tanáromat is, aki nem is volt olyan öreg, de először alig ismert fel, aztán megölelt, betessékelte a nappaliba, leültetett a fotelba, ő szemben foglalt helyet a kanapén, az ajándékba hozott könyvekre (Márai *Naplója*, Cs. Szabó, Határ Győző legújabb kötetei) ügyet sem vetve hirtelen felugrott, s könyvespolcáról egymás után emelte le, úgymond, „az igazi értékeket” és magyarázott:

– Látod fiam, ez aztán irodalom, nem tudom, miket olvasol odakint, de nálunk *azóta* nagyot változtak a dolgok, amiről nem is álmodhattunk korábban, mind kapható a könyvesboltokban, csak a titkos szakkörön szólhattam akkoriban nektek róluk, hiszen emlékszel, Németh László, Sinka, Áprily, Jékely, Féja, és hát ugye Illyés, mert most már nem tehetik meg – suttozva – az *elvtársak*, hogy ki ne adják örökbecsű műveiket, még a mi Erdélyink is itt van, jó-jó, a *Solymosi Eszter véré*t hiába keresed – még halkabban – de ha érdekel, nekem itt van a Virradat eredeti példánya, illetve a Katicám szerzett egy fénymásolatot a Széchenyiben, ki nem adom a kezemből, mert az a pótolhatatlan *Emlék* című kötet valahol elkallódott, amíg hadifogságban voltam – és már fordult is íróasztalához.

– Sajnos, nem érdekel annyira – mondtam, amire a tanár úr kissé csalódottan ült vissza helyére.

– Mondhat akárki amit akar, fiam, a mi Erdélyi Jóskánk (még Pápán volt szerencsém találkozni vele) nemcsak nagy költő volt és maradt, hanem világléteében derék magyar ember volt, mindig az igazat írta és mondta, és mégis mennyit szenvedett.

– Azt tetszik-e tudni – kérdeztem közömbös hangon – hogy amikor Erdélyi hazatért romániai bujkálásából, első kérdése az volt, „És a Feri hol van?”

A tanár úr megrökönyödve nézett rám.

– Feri? Miféle Feri?

De a következő pillanatban már tudta, miféle Ferire történt az utalás.

– Vagy úgy. Értem – mondta fagyosan. – Tudod, fiam – folytatta, elnyomva ingerültségét – ha akarom vemhes, ha akarom, nem vemhes. Először is, a Magyar Front nem volt azonos a Nyilaskeresztes Párttal. Másodszor, Erdélyi Józsefet nem a napi politika érdekelte, hanem az Eszme, nagy "E"-vel. Abban pedig, lévén nagy ember és főleg nagy költő, nem tévedett. Mint azt a méltán híres sorok is bizonyítják. – S mintegy pontot téve a „Feri-ügyre,” halkán, áhítattal idézni kezdte:

*Megöltek egy kis libapásztort, égre kiált a régi vád,
Úgy ölték meg Solymosi Esztert, mint egy tokos, pihés libát...*

Elérzékenyülten szipogott egy-kettőt, s folytatni akarta, de én, élve a vendégjoggal, ismét közbeszóltam, noha szerényen:

– Hát én nem tudom, milyen mércével mérjük a költők-írók nagyságát, de azért nem szabadna elfelejteni, hogy Erdélyi véresszájú antiszemita volt, a náccal negyvennégyben kiment Nyugatra, aztán idehaza börtönbe zárták és ült vagy három évet. Mindent összevéve, nem állíthatjuk, hogy Erdélyi lenne a magyar Céline.

A tanár úr csak bámult.

– Hogy mondod, fiam? Hogy mit? Hogy ki nem lenne?

– Céline. Louis-Ferdinand. Valódi nevén Destouches. Francia író. A szegények orvosa. Semmelweis Ignácról írta doktori disszertációját. Később zsidófaló és náci barát, de világméretű zseni. *Voyage au bout de la nuit. Mort à crédit. Nord. Rigodon.* Igen? Nem? Új stílus. Kemény. Vad. Kíméletlen. Obszcén.

A tanár úrnak felcsillant a szeme.

– Micsoda?

– Buja. Szeméremértő. Obszcén.

– Értem én, fiam, csak először azt hittem, nem jól hallok. Hát ide hallgass, fiam, egy kis obszcénért nekünk sem kell a szomszédba menni. Arra is itt van példának okáért a mi Erdélyi Jóskánk. – Belenyit a kötetbe. – Ha tudni akarod, ebben még a *Fűz Kata* is benne van.

– Szűz Kata talán? – Most én tetettem az ártatlant.

A tanár úr somolyogva rázta meg fejét.

– Nem, fiam. A *szűz* Kata, az az én lányom. Az én Katicám. Bár manapság ki tudja. Sőt igazából nem is tudom. Majd meglátod, ha hazajön, mert még itt-hon van, csak a jövő héten kezdődik az egyetem. Klárrika néniel mentek el bevéjáról. Na de ide hallgass. *Fűz Kata*. Csak a végét olvasom fel:

Fűz Kata, hol vagy?

Itt a világ vége!

*Hadd öllek, hadd csókollak,
szívem üdvössége!*

Fűz Kata, Fűz Kata,

nyisd ki a ládádát,

*mutasd meg a, mutasd meg a
selyem rokolyádát!*

– Szép – mondtam, csak hogy mondjak valamit. – Olyan álnépiesen álsikamlós és mégis ártatlan.

– Először is, fiam, ez *valódi* népiesség, Petőfi se tudta volna jobban. Másodszor pedig ott van a „nyisd ki a ládádát.”

– Azt a tulipántosat, gondolom én.

– Rosszul gondold. A *láda* szó ebben a szóösszetételben, a folklór titkos nyelvén a női nemi szervet jelenti, a pinát.

– A micsodát?

– A pinát, édes fiam – hangsúlyozta a tanár úr – a pinukát, a punát, puncit, pizdulit, püszület, trüsit, muffot, más képes beszéddel szólva a bukszát, a tarisznyát, a kisleveket, de legpontosabban, s férfiak között szólván – tette hozzá csemecsege – a picját. Kinyitni a ládát annyit tesz, mint behatolni a picjába. És jellemző a magyar férfi gáláns, kulturált széptevésére – ellentétben, mondjuk, a szlávokkal, lásd „nekiment, mint tót az anyjának” –, hogy nem Józsikánk veri vagy feszíti fel a ládát, tehát nem erőszakolja meg a lányt, hanem megvárja, amíg Fűz Kata magától, önként nyitja ki a ládát, azaz teszi szét a lábát, felkínálva bolyhos szőrzettel befuttatott, rózsás püszüléjét, azaz picját. Számtalan lakodalmi versünkben előfordul a *láda feltörése* motívum, ami ugye elkerülhetetlen volt szűz menyecskéik esetében. Jelen esetben azonban, mint már utaltam rá, ez a Kata nem szűz, hanem *fűz*, tehát *ő fűzi be* picjába egyik dorongos férfifarkat a másik után. Ezek után szinte magától értetődő, hogy a „selyem rokolya” is a fodros, bársonyos pinaajakra vonatkozik, sőt olyanra, amely patyolattisztára lett síkálva, s nem büzlik pócegödör módjára, mint általában a parasztpicjak.

Kapunyitás, előszobajító nyílik-zárul. A tanár úr összerezzen, csak annyi ideje van, hogy lerakja a könyvet, mutatóját „csitt”-et jelezve szája elé emelje, és már be is lép Klárrika néni. Csodálkozás, szeretettel való üdvözlés, kézcsók,

ó be rég volt, a hegyen szüretkor mikor is, ötvenötben? a kis belső társaság, a titkos, az ura éppen, ha jól emlékszik, a *Denevérek honfoglalásából* szavalt el néhány részletet, jaj de mit is beszél, hoz valami sós stanglit, ropit. Üdítőt? Bort?

- Bor nincs – vág közbe a tanár úr.
  - Na de kedvesem, a pincében...
  - Igen? Van még a hordó alján? Akkor majd én hozok fel. Hol van Katica?
  - Összetalálkoztunk a Tóth Gizussal, kicsit tereferélnek, máris jön.
  - Na jó, de el ne kujtorogjon nekem!
  - Jaj dehogy. Pár perc és itt van.
- Klárrika néni el.
- Na fiam, mit szólsz?
  - Mihez?
  - Mihez! Nem mihez, hanem *kihez!*
  - Klárrika nénihez?
  - Hát nem is a Bolond Mancihoz! És ne nénezd le, az ég áldjon meg!
  - Igen... Hogy mondjam... Még mindig olyan, olyan bájos...
  - BÁJOS? Mire gondolsz?
  - Nem tudom... Olyan szívélyes.
  - SZÍVÉLYES? Már ne haragudj, de meghibbantál, édes fiam?
  - Akkor nem értem.
  - Mit nem értesz? Azt kérdeztem az imént, milyen a csipeje. A combja.

A vádlija. A csöcse. A segge. Hm? Mi?

Elvörösödtem.

- Már bocsánatot kérek, hogy kérdezhet ilyesmit a tanár úr?
- Hogy hogy kérdezhetek ilyet? Mert tudom, mi jár a fejedben, fiam! Ne hímelj-hámolj itt nekem. Láttam a szemedet.

- Mit látott a tanár úr?

- Hogy bár Klárrika közel van a negyvenhez, de azonnal megkívántad, mint egy állat, mint egy vadkan! S hogy meztelenre vetköztetnéd, leráncigálnál róla blúzt, szoknyát, bugyit, csak a melltartót meg a selyemharisnyát hagynád rajta, azt se sokáig, lenyomnád a szőnyegre, beleszagolnál a pihés hónaljába, aztán végignyálnád a köldökét, belefúrnád fejed a pinájába, szürcsölnéd, szopnád, nyalnád, a segglyukát pattintgatnád a nyelveddel, mint a cseresznyét...

- Na de drága tanár úr, esküszöm, semmi ehhez hasonló meg sem fordult a fejemben!

A tanár úr elhallgat. Kisvártatva:

- Mi az, nem tetszik?

- Én nem azt mondtam...

- Tehát tetszik?! Akkor meg ne add itt nekem az ártatlant, te gézengúz! Tudom én, szürcsölnéd a saftját, ahol éred, majd hasra fordítanád, a nyakánál fogva leszorítanád, hogy moccanni se tudjon, aztán úgy beletipornád a redves

farkadat, mint a tigris! Gyűrűztetnéd, tekernéd, közben harapdálnád, tépnéd, élveznéd, ahogy sikongat a gyönyörtől az a feslett céda, az a ringyó, mellesleg az én ringyóm. Törődnél is te azzal, hogy szegény öreg tanárod... De nem adom, érted? Kölcsönbe sem!

Mintegy végszóra, kezében tálcával, belép Klárrika néni.

Felálllok. Szedelőzködöm.

– Ejnye, kedves Arthur – mondja meglepetten Klárrika néni –, csak nem elmegy már? Hiszen még meg sem kínálhattam valami harapnivalóval! Mindjárt hozok fel egy kis bort is, mert kihallatszott a konyhába, milyen élénken diskurálnak, s tudom, ha az uram belemelegszik valami érdekes témába, akkor se lát, se hall. És Katica is megjött! Kérem, maradjon még!

Alighogy visszaülök, bejön Katica. Nyeszlett, kesehajú egérke. Illedelmesen köszön, engem „Arthur bácsi”-nak szólít, leül az apja mellé a kanapéra.

Klárrika néni lerakja a tálcát. – Máris jövök. Addig tessék fogyasztani! – Kisziet.

A tanár úr Katicához fordul.

– Hol lófráltál?

– Sehol. Nem mondta anyuci? A Tóth Gizussal dumcsiztam pár percig a Korona sarkánál.

– *Dumcsiztam!* Miféle útszéli beszéd ez?! És éppen a Koronánál! Hogy ott riszald magad a sok kéjsóvár részeges nőcsábász előtt, mint valami riherongy!

– Ugyan, apuci! Csak a Bunyevác bácsi jött arra, rám se nézett, pedig köszöntem neki.

– Ne mondd nekem, hogy az a vén kurafi nem zabált föl a szemével, és te nem olvadoztál, mint hóember a napon! *Hóleány!* És a Tóth Gizus! Mintha nem tudnád, milyen híre járta még általános iskolás korában!

– Tudom, de az csak mendemonda. Különben sem izgat. Ne légy már olyan, apuci! – Katica egy puszit nyom apja arcára, aztán kivesz egy marék sósperecet a tálból. Én is követem példáját.

A tanár úr szintén szed magának, de tekintetét olykor végigjártatja Katicán.

– Hogyan ülsz?

– Hogyan ülök?

– Belátni.

– Mit belátni? Hova?

– Az Arthur *bácsi* például belát a szoknyád alá. Látja a fehér combodat, akár a bugyidig is belát, persze, ha van rajtad bugyi. De ha van is, oldalt kibodorodik az aranyszínű fanszörzeted, sőt ha netán félre lenne csúszva a bugyid, még mást is megláthat. Nem szégyelled magad?

Katica nyugodtan rágcvál tovább.

– A szoknyám le van húzva. A térdem sem látszik ki.

– De az előbb nem volt lehúzva. Nyitva volt az aranykapu.

– Nem volt nyitva. Az Arthur bácsi különben sem nézett oda.
– Nem, valóban nem – bólogatok szaporán. – Isten bizony nem.
– Ha tényleg nem, akkor kukább vagy, mint gondoltam, fiam, pedig a gimnáziumban jeles voltál – így a tanár úr. – És hát a verseid is másról tanúskodnak.
– Szed ismét a sóspercéből. – Isten nevét pedig hiába ne vegyed! Legalábbis ebben a házban nem szokás.

Klárrika néni behoz egy kancsó bort, a kredencből kivessz négy talpas poharat, leteszi a dohányzóasztalra, kicsit apja felé tolja Katicát, s beszorítja magát melléje a kanapéra. Tölt mindenkinek, Katica poharába csak egy ujjnyit. Poharát énram emeli.

– Nagyon örülünk, hogy annyi év után sem felejtett el bennünket, kedves Arthur! Máskor is szívesen látjuk! És köszönjük a nagyon kedves ajándékokat! – Odamutat a kisasztalra félretett könyvekre, a nagy doboz belga bonbonra, aminek eddig senki sem szentelt semmi figyelmet. Katica nyúlna a csokoládéért, de apja ráüt a kezére.

Iszunk. Mindenki felhajtja a magáét, én éppen csak belekóstolok. A bor savanyú, mint az ecet. Nyilván nem sági, hanem tokorcsi vagy sitkei, de inkább kissomlyói lehet, tudvalevőleg a Kissomlyón pancsolják a legrosszabb bort ezen a vidéken.

– Én miért csak ennyit kaptam? – kérdezi Katica.

– Azért, mert te még egy kis csitricsibe fruska vagy – mondja a tanár úr. – És ha megárt, ki tudja, milyen hatással lesz rád. Még jobban nekiállsz mutogatni magad. És ne merj nyúlni ahhoz a csokoládéhoz, az is csak felizgatna!

– Mi az, csak nem már megint? – kérdi félénken Klárrika néni.

– De igen – erősíti meg a tanár úr. – A saját szememmel láttam. És ki tudja, hol henteregtetek azzal a Tóth Gizussal. Egy pillanatra sem lehet lehet magára hagyni. Mert ez egy született cemende. Hogy kitől ragadt rá, csak a Jóisten tudja.

Katica dacos hallgatásba burkolózik.

– Tudja, min kaptuk a múltkor is? – fordul hozzám Klárrika néni. – Legalábbis az uram látta. Már elmúlt este kilenc óra, a szobájában ég minden villany, s a kisasszony ott illegeti magát az ablakban egy szál bugyiban.

– Mit bugyiban? – horkan föl a tanár úr. – Anyaszült meztelen! És simogatja magát, még a lába között is!

– Nem igaz! Nem úgy volt! – tiltakozik Katica. Ő is nekem mondja: – Mert Pesten a filológia mellett balettre járok, tetszik tudni! És amíg itthon vagyok a nyárra, addig is gyakorlok! Igen, bugyiban *és melltartóban!* Milyen gönc lett volna rajtam? Elvégre háremhölgyet játszom a *Seherezádeban!* És égett a kislámpa, nehogy orra bukjam.

– Igazán? – kérdi vészjóslóan a tanár úr. – És a kezedben mi volt, amit a lábad között huzigáltál? – Előredől s hozzám szól. – Először nem is láttam, mi a nyavalyát szorongat ott. Hát kiderült, egy jókora uborkát!

– Nem, nem, nem! – kiáltja Katica. Anyjára néz, aztán rám. – Már százszor elismételtem, hogy apuci rosszul látta! A Völgyesi Jóska, volt osztálytársam, dobott be az ablakon egy csokor virágot, amikor látta, hogy táncolok. Az volt a kezemben. – Megint énhozzám: – A Jóska szerelmes volt belém a gimiben, jóra való, jámbor fiú, de apuci ki nem állhatta, mert a matematika jobban ment neki, mint az irodalom...

– És valami más még jobban ment neki: folyton a mindjárt megmondom micsodájával játszott a pad alatt, a senkiházi önfertőző szoknyapecérje!

– Ez is hazugság! – sikítja Katica. – Ronda, aljas rágalom!

A tanár úr odasziszeget: – Miért, honnét tudod? Talán onanizálás helyett neked dugta be?! Te ócska ribanc! Uborka helyett virágcsokor! Hát hülyének nézed apádat? És még mered mások előtt meghazudtolni! Ezt nem úszod meg szárazon!

Derékon ragadja Katicát, és térdén hasra fekteti. A lány kapálózik, visít, satnya kis mellkasa hullámszik, orrcimpái remegnek, de a tanár úr felrántja a szoknyáját, letépi róla a bugyit, és már paskolja is a fehér kis fokhagymagezdeket.

Nem bírom tovább, felkelek. Klárrika néni is feláll, int, hogy tartsak velem, s lábujjhegyen kivonulunk a konyhába. Mosolyog.

– Semmi komoly dolog nem történik ott bent, higgye el! Ez olyan házi komédia minálunk, bár az uram meg a lányom vendégek előtt ritkán szokták eljátszani. Én, mint láthatta, inkább csak asszisztálok.

Mégis: gyors búcsúzás, kézcsók. Klárrika néni fejét csóválja:

– Jaj, kedves Arthur, ne vágjon már olyan aggodalmas képet! Nem hittem volna, hogy ennyire prüd!

Én szemlesütve menekülök. Katica visongatása, lihegő nevetése, az ütések csattanásai, a tanár úr szavai („Csokor? Uborka? Ringyó! Cafat!”) még a kapun túl is elkísérnek egy darabig.

NEGYEDIK FEJEZET

Utazó együtt ebédel barátjával egy kétes jellegű vendéglőben. Annak leírása. Az étrend különös metamorfózisa. Ismét bebizonyosodik utazó prüdsége.

És igen, természetesen (de ó jaj, miért „természetesen”?) elmentem ebédelni a vasútállomással szemben lévő *Rezgőnyárfába*, a sokak által *Hatcsöcsűnek* is nominált restaurálóra; valamikor kerthelyisége is volt, ma már nincsen, sőt kugli-, ill. tekepálya is tartozott hozzá, ma már az sem, csak olajos padló, rozoga székek, dülöngélő lábakon álló asztalok, az asztalokon ragacsos só-bors-paprika-fogvájó tartók, no meg az abroszokon ételfoltok, maradékok, kenyérmorzsza-szórmányok, és szép számmal röpdöső legyek. Nem egymagamban, hanem óvodás kortól az érettségiig barátommal, dr. B. Ágoston agráregyetemi pro-

fesszorral, a geográfia s -lógia kandidátusával, ki néhány nappal ezelőtt kedve-
mért felrándult a délebbi városkából mindkettőnk szűkebb hazájába, tértem
be a nevezett vendéglőbe, délután fél kettő tájban, amikor már az ételhordós
nyugdíjasok, hetijegyesek, leszázalékolt vasutasok, minden rendű és rangú pro-
lik, nyomorékok elkotródtak, de még így is innét-onnét fel-felhangzott a tanár
urat üdvözlő, tisztelő köszöntés, melyet Ágoston az illetőhöz mért nyáljas szer-
vusszal, vagy rideg fejbólintással viszonzott. Leülvén rögvest rendeltünk appe-
titórium gyanánt kétszer féldeci pálinkát, melyet én lehörpintettem, de Ágoston
csak éppen nyalt belőle.

– Mennyi ismerősöd van még mindig – mondtam dicsérőleg, amire ő le-
gyintett.

– Egy-két régi maradvány kivételével betelepült pökedék a legtöbbje. Ügyes-
kedő, talpnyaló jöttmentek gyülekezete, pártmacskák, irigy haszonlesők, vö-
rösdiplomások, városrombolók, úgyhogy jóformán senki nincs a mi embereink
közül. Volt osztálytársaink szétszéledtek a szélrózsa minden irányában, a lányok
férjhez mentek és megcsúnyultak, a fiúk gecihuszárok lettek, apró mérnökök,
téesz-agrómókusok, munkásörök, zsidók bérencei. – Szája elé kapta kezét. –
Hoppá, ez kakás, nem szabad, juj, bibis lesz a nyelvem. Meg itt a fülnek is fala
van. – Kesernyés mosollyal tette hozzá: – *Téglafala.*

Miután látta, hogy az élcet nem nagyon értékelt, intett a söntés felé.

– A doktor úrnak még egy kupicával. De most, Móric – mondta Ágoston
barátom a rogyant térdén odavánszorgó, vizenyős szemű pincérnek – ne spó-
roljátok ki belőle azt a nyolcad decit, mert kacská Bence öcsédnek s egyben
kollégádnak amott a pult megett komoly valagba billentést fogok rendesen ki-
utalni, ti bizonytalan nemű kapcabetyárok! Hát ezért baszott s hozott a világra
benneteket szegény anyátok Tüzesné Berghoffer Róza, hogy ily szégyent hal-
mozzatok árva ám vígözvegy fejekontyára, énrólam nem is beszélve?

– Nem kérem alássan. Azaz igenis tanárúr, meglesz – felelte a pincér s már
indult volna útjára, de Ágoston visszaparancsolta.

– Mi volt az, amit most a nagykönyvből idéztem neked?

– Dörgedelem, kérem alássan.

– S mi a következő fejezet címe?

– Istenítélet, kérem alássan.

– Helyes. Akkor most menj békével.

Ágoston hozzám fordult.

– Tudod-e, te Arthur, honnét kapta e csárda a zengzetes *Hatcsöcsű* becene-
vet?

– Igen, valami rémlik – feleltem –, talán mert egykor három pincérnő...

– Helyesen kapiskálsz – vette át barátom a szót –, még jó atyáink idejében,
in illo tempore, három teltkarcsú leányzó, egy vönöcki, egy pálfai, egy meg ká-
polnai, szolgálta itt fel a borjúsültet meg a malackocsonyát. – Felsőhajtott. –

Jelenbeli romlásunkat azon is lemérheted, hogy miféle elfajzott korcs Móricok léptenek a három libegő járású, rengő keblű fehérnép helyébe.

Ágoston belekóstolt italába, s miután megtapasztalta, hogy én a frissen kihozott második pálinkát is lehajtottam, fejét kicsit csóválva megjegyezte:

– Nem vagyok mások privát dolgaiba beleszólós fajta, de attól tartok, *I'm afraid*, ugye jól mondom, hogy te Arthur mintha angolszász módra vennéd magadhoz az italneműt.

– Nem tudom, mi az angolszász mód – vontam vállat –, én csak úgy iszom, ahogy s ameddig jólesik, vagy ameddig tart a készletből.

– Igen, látva-látom, múlt este is láthattam a hegyen, midőn szinte a sárga földig, ha szabad így figuratív kifejezsem magam, ittad le magad jó Szakály Dezső bátyánk pincéjében, s nemcsak teli torokból harsogtad volt a *Geyer Flóriánt*, hanem mindenképp megrökönyödésére elkezdéd dalolni a *Sztálin-kantátát*...

– Igazad van, bocsánat, de olyan mértékben nem gyakorta rúgok be, illetve rúgok ki a hámból, sőt van nap, amikor egy korty szeszes italt sem fogyasztok.

– Hát ez az, ez az angolszász módi, amire bátorkodtam utalni.

– Miért, milyen más módi van? Milyen például a tiéd?

– Én kérlek szépen a francia szabályzat alapján járok el.

– Éspedig?

– Az kérlek szépen egy egész diurnusra szóló program, melyen változtatásokat nemigen szoktam eszközölni. Érdekel?

– Természetesen.

– Nos. Hajnali kávémba már juttatok egy cseppintés magam főzte kisüstit; reggeli egytojásos rántottámhoz, melyet nem második feleségem vagy valamelyik langaléta, ám jó elméjű növendéklányom szolgál fel, hanem a *Palotás* presszó delnő Zsuzsikája, társul egy pohár habos ser; tízóráira csak egy vajjas császárzemlyét eszem, hozzá még egy de most már korsónyi sert; ebédem elé két centes tömény szesz, vagy mint a mai kivételes napon, féldeci járul; leves után negyven csepp zöldszilvánit csúsztatok le, a többi fogás mellé kábé negyed liter rizling leszen lekortyolva; földrajz óra után két pici vodka; uzsonnámat ürmös vagy meleg időben kisfröccs kíséri; vacsorám előitala brandy szódával, az ételhez egy vagy két billikom szekszárdi vöröst harapok; a napzártát egy kis unicum jelzi, mely a legkiválóbb dizsesztív. Tíz óra előtt már ágyban vagyok. Ez a nap rendje. Még egy dolog: whiskyt soha nem iszom.

– Értem. Ez úgy-e azt jelenti, hogy mindig van benned egy kis... hogy mondjam...

– Mondd csak ki nyugodtan. Egy kis nyomás.

– Igen. És akkor hogy állsz a vezetéssel?

– Nem gond. Van ugyan jogosítványom, de a vezetést a második feleségem vagy nagyreményű *autocoureur*, ugye jól mondom, Tamás fiam kezére bízom. A francia módszer főelőnye azonban az, hogy vele és általa az élet egén aranyos szegélyű rózsaszín felhők úsznak, lágy szellő fújdogál, gerlék repdesnek, a munka

megy, mint a karikacsapás, a leányok finoman leszigorlatoznak, úgyhogy az ember alig érzi, hogy a kibaszott komenisták vannak uralmon. Kiknek uralma egyébként is talmi, ócska, képletes; a hatalom a tudósoké. Már mint akik tudják, mi a dörgés, s a körmös halat bizony meg nem ennék. Esetleg másmilyen halfajtát.

Kezébe vette a kissé zsírfoltos étlapot.

– Rendelhetünk?

– Természetesen, sőt örülnék, ha te rendelnél mindkettőnknek. Te otthonosabb vagy errefelé, illetve inkább itthon vagy.

– Helyes, bár ne áltasd magad, hogy itt mifelénk bárki is otthon lenne. – Rábökött üres kupicámra. – Netán előbb elkölnénél még egyet eme desztillátból?

– Noha röstellem angolszász módimat, ez a szilvórium igencsak ízlik.

– Nem szilvórium ez, hanem a legjobb esetben valami vegyespárlat, amit a Tüzesné hozat Borgátáról. Móric!

A pincér kiszáratva haptákban állt az asztalunknál.

– A doktor úrnak repeta a vegyesből.

– Igenis.

– Várgyál! Ha már idefáradtál, áruld el, van-e halféleség?

– Igenis, kérem alássan, tessék az étlapon...

– Ne étlapozz itt nekem, hanem mondd fennhangon s élőszóval! Majd azért követelek jó szüléd ákombákjain is. Cápa van?

– Igenis van.

– Rántott kardhal?

– Az is van, kérem alássan

– Lazac hollandi mártással?

– Lazac van melegen is, akkor hollandi mártással, hidegen remuláddal.

– Rákolló?

– Igenis van, eredeti norvég.

– Feketekagyló fokhagymával?

– Sajnos, kérem alássan, elfogyott.

– Akkor miért nem húzod ki, te pocséta mákvirág?!

Móric előhalászott egy tömpe ceruzát, s kihúzott valamit az étlapon.

– A legmélyebb elnézésüket kérem, édesanyám Róza néni nevében is.

– Na rendben. Akkor penderíts ide mindenből két kisadagot, köret nem kell, ellenben ne feledd a sok citromot. Meg ha inaszakadtságod engedi, fél literrel a szokásos rizlingből is csatolj a hozományhoz. Az edericiből.

– Igenis!

– Várgyál, te kelekóla! És a vegyest!

– Igenis, kérem alássan, máris hozom!

– Edericsi rizling? – csodálkoztam el. – A Balaton mellől? Amikor itt a Ság?

Ágoston legyintett. – Mert ezek vadbarmok, kérlek szépen. Szegény atyám halála óta, az egyetlen Fehér Tamás kivételével, nincs egy fia termelő a Sághegyen, aki valamelyest is konyítana ahhoz, hogyan kell szőlőből iható bort életre hívni. Palackozásról most nem beszélek, ahhoz még a Somlón sem értenek. Tán azt hinnéd, lódítok, midőn azt vagyok állítandó, hogy van olyan a keleti végekről ideszakadt hazánkfia, ki a Ság talajához s mikroklímájához illő rizling meg szilváni helyébe juh farkot akarna telepíteni.

Ágoston félretette az étlapot. Kissé fintorogva, de kiitta pálinkáját.

– Hagyjuk el e témát, barátom. Néked az tán csak nosztalgiából okozhat zavart momentán, míg nekem soká s tartósan szorítja szívemet. Ami viszont a kisdéd ebédünkre rendelt ételneműt illeti, remélem, egyetértesz, hogy csak különb valami rendes tiszta tengeri hal, mint az itteni mocsarakban hulladékot zabáló ponty, harcsa, csuka, márna s egyéb szarféleség.

Rágyújtott.

– Na és tenálad hogy fest a tények állása?

– Hát énnálam... Megvallom, én is tengerihal-párti lennék.

– Világos. De nem azt kérdeztem, hanem hogy folyik mondjuk a szigorlatozás...

– Szigorlatozás? Ó, értem. Odakint nincs szóbeli vizsga, pontosabban nem úgy megy, mint idehaza, hogy a hallgató egymaga bejön a szobádba és te felelteted. Csak a doktorin, a védésen...

– Akkor hogyan csinálod?

– Mit hogyan csinálod?

– Hogyan kúrod meg minden nőnemű hallgatódat?! Már akit átengedsz?

Ámulatba estem. Móric éppen odahozta a harmadik pálinkát, amit gyorsan lehúztam.

– Nálunk tilos bármilyen... nemi jellegű kapcsolat tanár és diákja között. Az egyetemen van egy külön, a nemi zaklatásokat kivizsgáló hivatal, ahol a hallgató panaszt tehet.

– ZAKLATÁS?! PANASZ?! Miféle állatság ez? Hol éltek ti? Ez lenne a művelt Nyugat?

– Nem tudom, de ha nyilvánosságra kerülne...

– NYILVÁNOSSÁG? Ki beszél itt nyilvánosságról? Magától értetődik, hogy én sem a folyosón vagy a lépcsőház zugában kapom le tíz körműkről a lotyókat. De ami a szobám négy fala között történik, az az én dolgom, az *privacy* – jól mondom? Ott én vagyok az úr, s ez közismert, sőt hallgatólagosan elismert jog.

– És feljelentés esetén...

– FELJELENTÉS?! Meg vagy örülve, kedves barátom? Még legelvadultabb álmában sem fordul meg ilyesmi senki cafkája fejében! Hiszen csak ketten vagyunk a szobában, az ő nyifogása ellenében kizárólag az én felháborodott cáfolatom nyomna a latban; legjobb esetben is elégtelent kapna, de még ha főKI-

SZes vagy netán komcsi lenne is, csak egy szómba kerül a titkár haveromnál s repülne már másnap pártfegyelmivel a repedsarkú szemét rágalmazója! Mindenki tudja, mi az úzus, nincs ellenkezés, nincs apelláta. Bejön, még fel sem teszem az első kérdést, hogy mondjuk Borneo negyedvonulatú topográf viszonyai monszun idején, csak odamutatok a bőrdíványra, s már rakja is szét a lábát, vagy sliccem felé pislogva nyitja száját, mint ocsúra a hónapos csibe.

Móric akkor elénk tett két hatalmas tálat, megpúpozva négy-öt féle hallal, de bizony hiába kerestem a barátom által rendelt hal- és rákkülönlegességeket: kirántva, roston sütve, vajmi gyanús szószokkal leöntve nem volt ott más, csak ponty. Citromból is csak két fonnyadt szelet dísztelenkedett a tál végén. Kérdőleg néztem barátomra, de ő láthatólag elégedetten rakott néhány haldarabot a tányérjára. Móric térült-fordult, s mihamar az edercsi rizling is ott sárgállott az asztal közepén. Töltött a borból, majd Ágoston intésére elhordta irháját. Én szintén szedtem magamnak, s noha minden zsírban, helyesebben agyonhasznált étolajban tocsogott, ettem tele szájjal, csak hogy szólni ne kelljen. Barátom éppen csak belepiszkált az ételbe, ivott egy korty bort.

– Rendben van, nemde bár? – kérdezte szúrós szemmel.

Mit mondhattam volna? Sebesen bólintottam s rágtam tovább.

Ágoston letette villáját.

– Na de hol is hagytuk abba? Igen. A pinák. Nos, egy sem menekül meg, a csúnyája sem. – Ismét rágyújtott. – Mert az is friss pipihús, nem ritkán tőlem kapja meg első rudoncseppjét, és többnyire ők is kívánják. De amit kivétel nélkül mindannyian kívánnak, az a jeles. Azért pedig mindenre hajlandók. Tudd meg, barátom, minél inkább adják az ártatlant, annál nagyobb kurvák. *Kurzum*, ugye jól mondom, minden nő egy бүdös kurva, hiába árad likárból-pórusából a pacsuliszag.

Villája végére tűzött egy darabka rántott pontyot, és bekapta. Szemembe nézett.

– Nem szólsz semmit. Nem ízlik a lazac? Vagy spiné-ügyben cinikusnak tartasz? Netán nőgyűlölőnek? Prűd vagy?

– Nem, csak... illetve... Igen, a hal kitűnő... De nem általánosítasz egy kicsit? Mert hát ott van, ne haragudj, szép feleséged...

– Neked szívemre tett kézzel kijelentem: nem vagyok nőgyűlölő. Ellenkezőleg: imádom a nőket, s a nép szavával élve vallom, hogy nélkülük az élet annyi, mint döglött lovon a patkó. De ez még nem azt jelenti, hogy arányt tévesztünk, s többre becsüljük, mint amennyit ér. S ez vonatkozik szépséges második feleségemre is. Ki csak azért nem gyakorló sarki kurva, mert uralmam alatt tudja magát. *Under my thumb*, jól mondom? Nékem olyan asszony kellett, mint ő. Tudja, ha beteg is, ha migrénje van, havibaja, picsahurutja, felkel és megfőzi, vagy a Míncsi leánnyal megfőzeti a vacsorát, és úgy várja várja, két alabástrom combját kitérve az urát. Ez áll a nótában, és ez áll az életre is. A többi smonca.

Felemelte poharát. Mit tehettem? Koccintottunk.

– Bizonyára másutt másképpen mennek a dolgok – folytatta Ágoston, s közben intett Móricnak, hogy leszedheti az asztalt, pedig a rengeteg ételnek a felét sem ettük meg. – De ne feledd el egy percre sem, hogy hol vagy most, szerencsédre csak ideiglenesen, hogy miféle kupleráj ez, ahonnet idejekorán elkerültél. Talán már füledbe jutott, amit városszerte jó nagynénikéid terjesztenek rólad, hogy odakint dúsgazdag vagy, és „szegény jó anyádat” mégis koldusbotra juttattad. Hogy az ő szemüket is rendes ajándék helyett kacattal, bővivel, csecsebecsével szúrta ki, mint bennszülöttekét hajdanában a fehér utazók. Unokahúgod azt híreszteli, hogy bent jártál a pártbizottságon, és hogy letagadtad tetteidet a forradalom alatt. Hoppá, *ellenforradalom* alatt. Öreg tanárunk üde hitvese fitymálólólag meséli, hogy csupa használt *fasiszta* könyvet hoztál jó urának, sajnos, mire jelenthette volna a rendőrségen, már nyomuk veszett, meg hogy a véresszájú nyilas Erdélyi Józsefet magasztaltad, őt magát ehetetlen olcsó pralinéval traktáltad, esmét azzal rémiszti a zöldségeskofákat, hogy serdülő leányukat megkörnyékeztén éjnek évadján belestél, sőt bemászni készültél annak szűzi ablakán. Soroljam tovább?

– Nem, köszönöm, ennyi is elég.

Nagyon elcsüggedtnek látszhattam, mert Ágoston megsajnál.

– Nézd, kedves barátom, célom nem az volt, hogy a desszert helyett általam feltálat, rólad kelesztett tömérdek sületlenség megfeküdj gyenge gyomrodat. Nem, hanem sokkal inkább az, hogy kissé megnyírbáljam esetleg szárba szökkeni készülő, a természet törvényeivel korántsem ellentétes visszatérési vágyadat őseid honába. Mindannak ellenére...

– Mindannak ellenére – vettem át a szót – hogy ez itt már nem őseim hona, hanem, mint mondtad, bármilyen nehéz is elfogadnom... – Nem jött nyelvemre a szó, és azt is jobbnak láttam elhallgatni, hogy honvágy ide vagy oda, a hazatérés nem több hiú ábrándnál, mivel, mint írva vagyon, *you can't go home again*, ha csak nem úgy, ahogy Odüsszeusz hazatért Ithakába, vagy, korunkbeli példával élve, ahogy a moszkovita elvtársak hazatértek negyvenötben: kiirtani utolsó írmagjáig minden vélt vagy valós ellenségüket, aztán totálisan rátelepedni a romhalmazra s újrakezdeni egyfajta pót- történelmet. Azon felül, hogy kép-telenség, ilyen módon *nem is lenne érdemes* „hazatérni.” Pláne ide, ebbe a...

– Mondd csak ki nyugodtan – lépett át barátom a pillanatnyi szüneten, mintegy kitalálva gondolatomat. – Kupleráj ez itt, vagy még annál is ócskább. Züllöttebb. Aprópó züllés: tudod-e, mi is az igazándiból?

– Nem tudom – válaszoltam fáradtan – de ha sejtésem nem csal, te majd megmondod.

– Nos, kérlek szépen – magyarázta Ágoston tanárosan, a szavaimba burkolt apró szarkazmust eleresztvén füle mellett – az igazi züllés nem bemenni egy kuplerájba, hanem sose jönni ki onnét. Azért azok a régi rómaiak tudtak valamit.

Nem néztünk egymásra, mivel egyikünk sem akarta, vagy merté, végiggondolni, még kevésbé szavakba foglalni, a *sententia antiqua a* mi jelenünkre s személy szerint miránk érvényes vonatkozásait.

– Én mindenesetre kimennék – mondtam, magam számára is váratlanul, s rögtön zavarba is jöttem. – Akarom mondani, mennem kell, anyámnak megígérttem, hogy még kimegyünk a temetőbe. Szólj, kérlek, a pincérnek, fizetni szeretnék.

Ágoston kifejezéstelen arccal jelt adott Móricnak, aztán kis (gúnyos?) mosollyal szája sarkában megrázta fejét.

– Nem úgy van az, idegenbe szakadt dollárpapa barátom. A pénzed itt ma fabatkát sem ér. *Your money is no good here*, jól mondom?

Áldóan keresztet vetett a vigyázzban álló Móricra.

– Írd, fiam, a cechet a többihez. Két Miatyánk, két Üdvözlégy, s ha teheted, ne vétkezz többé oly cudarul, mint tevéd azt a mai napon. Nem sülsz le képedről a ragyás bőr, hogy nem jutott nekünk kagyló? Gyehennára való fajzat vagy!

Ide-oda bólintva sasszézott végig az éttermen, de az ajtónál előre engedett. Kiléptünk a vasútállomás előtti térre, ahol kezét ráztunk, s ő búcsúzóul mondott (vagy énekelt?) még valamit, de éppen szerelvény tolatott be az első vágányra, úgyhogy szavából alig értettem valamit. Mintha azt dúdolta volna, *É-hés prü-hü-hűd az e-hember...*, de a többit elnyomta a vonatkerekek csikorgása.

ÖTÖDIK FEJEZET

Utazó meglátogatja legszeretettebb gyerek- s ifjúkori barátját családjá körében. Ebéd után utazó barátja megdöbbenő önvallomást tesz; annak leírása. Hosszú politikai vita után utazó nem kis megkönnyebbüléssel távozik volt barátjától.

És bizony eljutottam egykori drága barátom Fanyűvő otthonába is, ki ugyan nem erdei lakban lakozott, mint képzelte volt gyermek- s ifjúkorában, hanem négy szobás házban a Balaton parti városka egyik árnyas negyedében, sudár karcsú nála vagy tizenöt évvel ifjabb feleséggel s egy deli (fiú) ikerpárral körülvéve, megbecsülve-tisztelve-szeretve abban a munkakörben, amelyre elemista kora óta vágyott (*erdész vagy ha nem kertész leszek fát nevelek virágot ültetek ha nem is egész népemet fogom szépíteni de legalább egy faluét vagy kisközségét vagy városét, és íme*). Vasárnap volt, igazi nyári ebédrel vártak, a gazdag tyúkhúsleves rántott csirke követte petrezselymes krumplival, tejfölös uborkasaláta körettel, mondani sem kell, a baromfit Fanyűvő nevelte, a zöldséget maga termesztette, csak a remek túrós rétes került ki a búbájós Erna keze alól, valahonnét, pontosabban az egyik szomszédától egy kis bor is került az asztalra, mert drága barátom nemcsak maga bornemissza volt, hanem a legvehemensebb antialkoholista, ki büszkén hirdette úton-útfélen, hogy szájába élte során Bacchus nedűje nem került és nem is fog, ki evégből mindennemű szeszes italt megvetett s házából

kitiltott, noha nem lévén autokrata természet, nejét nem hajtotta a teljes tilalom járma alá, hanem névnapkor, Szilveszter estéjén elnézte néki, ha egy-két korty hárslevelűt vagy szürkebarátot leenged gyenge garatján, egyébként látogatásomkor csupán a kedvemért, ismervén rossz szokásomat, tett kivételt, s csakis az „ökör iszik magában” jelszó hatására oldott szigorán s engedélyezte Ernának, hogy poharába rózsás kis nyelvvel belenyaljon, míg ő maga szódavízzel kocintott, a fiúk pedig málnaszörpöt kaptak, bár ahogy elnéztem őket, szívesebben lehajtottak volna, velem együtt, a pocsek félédes badacsonyi löre helyett egy jó korsó hideg sört, mint ahogy gondolom gyakorta meg is tették egyébként bálványozott apjuk háta megett.

S amikor ebéd végeztével, Erna biztatására, hogy csak menjünk, menjünk, annyi év után biztos van egy sereg megbeszélni valónk, ő majd a fiúkkal elvégzi a mosogatást, Fanyűvővel kettesben kísértáltunk a kertbe, szeretett barátom nem állhatta meg, hogy szóba ne hozza azt a bizonyos átkos szerzeményt, mely öl, butít s nyomorba dönt, bár talán nem ugyanebben a sorrendben. Jóllehet nem volt ínyemre a rég várt találkozás röpké perceit erre a témára pazarolni, mégis próbáltam megmagyarázni, hogy bárminemű híresztelés ellenére jómagam belátását s bizonyos ismert szimptomákat véve alapul én csak amolyan angolszász stílusú italfogyasztó lennék, mint azt közös barátunk, dr. prof. B. Ágoston meghatározta volt.

– Magyarán, részeges vagy – mondta barátom, miközben leültünk a kert végébe épített kies száletli padjára.

– Igen, azt mondják, hogy részeges vagyok – feleltem s a nóta dallamára folytattam – pedig

csak a whiskyt szeretem nagyon.

Barátom, noha nem találta viccesnek próbálkozásomat, hogy így elússem a kellemetlen témát, s főleg a kellemetlen hangulatot, amely miatta esetleg közénk férközhetett volna, láthatólag maga sem akarta továbbvinni a dolgot.

– Valójában nem igazán érdemes szóra az ügy, hiszen tudom jól, hogy több év, tán évtized szakadatlan ivászata mellett kórházi takarítóból egyetemi tanár lett belőled, még hozzá idegenben. A munkádban helyt állsz, fiad élnek, a drága Ilona, mindennemű csapodárságaid ellenére, már amelyekről korábban tudósítottál, melletted van. Még ha megrögzött alkoholista lennél is, ki üthetné bele az orrát, és kinek ártasz vele? Ha csak nem szegény májadnak...

Enyhe megindultsággal néztem rá.

– Így igaz, hű szeretett barátom. Igen, nem kertelek tovább, csakis tenéked megvallhatom: alkoholista vagyok. Nemcsak sokat és szünet nélkül iszom, hanem az évek során zugívó lettem. Ezt senki nem tudja, Ilona sem. Ugyanakkor nem hinném, hogy ilyenfajta titkokkal egyedül lennék. Szerintem mindenkinek

megvan a maga belső kudarca, ballépése, szenvedélye, vétke, talán bűne, amit elrejt a nyilvánosság elől s magával visz a sírba.

Barátomra néztem. Félig tréfának szánva mondtam:

– Nyilván neked is van egy kis elszámolni valód a te lutheránus Isteneddel.

Akkor vettem észre, hogy vallomásom alatt ő cipője orrát nézegetve, saját gondolataiba merülten ül mellettem. Csak hosszú szünet után szólalt meg.

– De még mennyire, hogy van. A te „bűnöd”-nél talán még elítélendőbb.

Felém fordult, s szemrebbenés nélkül viszonzotta riadt tekintetemet.

– Homoszexuális vagyok, barátom. Homokos. Buzi.

Elállt a lélegzetem.

– Na mi van? – kérdezte? – Megrendült alattad a föld? Hívassak orvost?

Lassacskán magamhoz tértem.

– De hát hogy, mi, mióta, mikor? És akkor itt a drága szép Erna, a srácok...

Hanyagul legyintett.

– Ez mind fal, édesapám. Hamuka. Porhintés, a látszat kedvéért.

Hitetlenül ingattam fejem.

– Ne haragudj, ez csak mind beképzelés lehet, olvastál valami marhaságot, amiből „magadra ismertél”, s azóta gyötör vagy legalábbis zavar... Mert hát ne haragudj, egy olyan nőt, mint a feleséged nem lehet vég nélkül etetni egy ilyen hamukával...

– Nem úgy van ez, barátom. – Fanyűvő megint rágyújtott. – Ha volna róla a leghalványabb dunsztod, mibe került ennek a két gyereknek az összehozása, még szerencse, hogy csak egyszer kellett végigmenni a kötélváncon, és tuti, hogy a Mindenható közrejátszott, mert egy dobásra kettő lett belőle... Különben is, Erna mindenről tud. Sőt többet tud, mint képzeled. Akarod, hogy elmondjam?

– Várj! Ha már belekeverjük a Mindenhatót – mondtam, – akkor áldásos közbenjárását netán már nem ott elkezdé, hogy neked adta a te Ernádát? Akire, hogy így mondjam kettőnk között vasiasan, a hóttember farka is égnek meredne?

Fanyűvő eltaposta a bagót. – A tiedé meg az összes élő és hóttemberé együttvéve. De az én récenyomorítóm nem szokott nőkre megmerevedni. Csak órá...

– Nem is volt az olyan récenyomorító, ha emlékezetem nem csal – feleltem.

– Amikor tíz-tizenkét évesen színházasdit játszottunk, aminek a fináléja valami oknál fogva mindig valami meztelenkedéssel ért véget, rendes méretű farkad volt, sőt egy jókora bunkó is volt a végén, nagyobb, mint az enyémen. És állt mint a cövek.

Fanyűvő fanyar félmosollyal nézett rám.

– Igen, azok a meztelen játékok. Nincs kizárva, hogy ott kezdődött minden, ott ment félre, ahogy az egyik pszichiáterem konstatálta, a szexuális orientáltságom.

– Miféle orientáltság? – Kezdtém kissé ideges lenni. – Mire gondolsz? Miért nem lettem akkor én is buzeráns? Nem érted, ártatlan színjátszás volt az egész, mint valami tündérfiúk erdei tánca magömlés előtt. A nemiség első ébredése. Játszottunk és felizgultunk, de végig szüzek maradtunk. Egy újjal sem nyúltunk egymáshoz, vagy talán futólag, amikor egyszer te háremhölgy voltál, és a rab-szolgapiacon akartál magadnak venni egy fiatal fiút, akkor csak megfricskáztad az álló farkamat, és azt mondtad, na jó, ez megfelel.

– Hát ez az! – emelte fel hangját. – Miért játszottam mindig *én a* háremhölgyet, vagy a Karády Katalint, vagy az ávós kíznónót? Miért jutott mindig *énnekem* a női szerep? Miért sosem neked?!

Elgondolkodtam.

– Talán mert te egy picit, hogy is mondjam, lányos voltál...

– *Lányos???*

– Igen, mint ahogy húgod Krisztina fiús volt, és ha visszaemlékszel, ez így volt minden játékunkban, valami hallgatólagos megállapodás szerint, amikor mondjuk te voltál az elvárásolt hercegnő, Krisztina volt az apródod, én meg Fehérlófia, aki megvív érted a tizenkét fejű sárkánnyal.

– Hagyjuk a rohadt sárkányokat. – Fanyűvő szájából szokatlanul hangzott még a legenyhébb durva kifejezés is, de ebben a témakörben nem tartotta be szemérmes szóhasználatát. – Volt velük elég dolgom az egyetemen, és ha tudni akarod, féltém tőlük, mint a tűztől.

– A sárkányok alatt a nőket érted? Miért féltél tőlük? Mitől? Mijüktől?

– Nem tudom. Ami a lábuk között van, attól biztos.

– Na de mitől volt az olyan félelmetes?

– Mondom, nem tudom. Hogy az egy állítólagos nemi szerv, ami valójában nincs is. Csak ott van belül az a lyuk. Az a titokzatos barlang. Azzal a szaggal.

– Szaggal??

– Igen. Nem emlékszel, a gimiben? Volt, amikor reggel benyitottunk az osztályba, és a lányok bent voltak, megcsapott az a különös szag, emlékszem, még a Bagics Lali jegyezte meg, na végre eljött a te országod, ó lányszag.

– Helyes, ez általában akkor volt, amikor egyszerre többen menstruáltak.

– Látod, erről sem volt fogalmam, hogy akkor a lányok mások, meg minden.

– Na de álljon meg a menet. Barlang meg szag meg miegyéb, oké. De hol marad a női nemi élvezet forrása, a csikló?

– A micsoda?

– Jól hallottad. A csikló. A pöcök. A klitorisz.

Barátom lesütötte szemét. De nem szégyellősen, hanem mintha ajkán egy apró mosoly futott volna át.

– Tudom, mi az utóbbi. A klitorisz. – Hangja sejtelmes volt. – olvastam róla nem is egy könyvben.

Nem állhattam meg, hogy fel ne kiáltssak.

– *Könyvben???*

– Igen, könnyben, mert a valóságban sosem találkoztam vele, ugyanis a könyvek mind hazudnak. Egyetlen egyszer volt hozzá szerencsém. És ha nem lennék ennek a bizonyítéknak a birtokában, nem is hinném el, hogy létezik. Ha akarod, akkor most...

De nem figyeltem az utolsó ostobaságra, s nem is tudtam, mit szóljak. Arcomat a tenyerembe temettem.

– Na ugye, te is belátod, hogy nem olyan könnyű dolog ez – mondta. – Hosszú történet ez, barátom, és nem akarlak untatni. A lényeg az, hogy évekig nem volt nőm, iszonyodtam minden közeledéstől, és csak egyszer, valami csoda folytán, egy negyedéves házibulin felkért az Erna, és amikor egy lassú számra szorosán táncolni kezdtünk, éreztem, megkeményedik a... – barátom erőt vett magán, s kimondta – a farkam. Először, életemben, spontán, magától. Egy nőre! Nem kellett huzigálni, ráncigálni, veretni, szopatni, hogy aztán végül mégis olyan maradjon, mint egy rongybaba. Noha akkor már rég gyakorló buzi voltam, de a magam iránti utálat meg szégyen nem múlt el, és éreztem, ezt az alkalmat nem lehet elszalasztani, ez a nő fog megmenteni a buziságtól. Gondoltam én, a kis naiv.

– De ha nem voltál képes elfogadni azt, hogy homokos vagy – próbáltam érvelni –, akkor ez azt is jelenti, hogy nem voltál igazán *az*. A valódi buzi alig várja, hogy előbújhassék a kamorából. *Out of the closet*, ahogy az angol mondja. A te nem-buziságodat semmi sem igazolja jobban, mint hogy annyira felizogtál Ernára.

– Miért volna ez igazolás?

– Azért, mert a..., ne haragudj, de nevezzük nevén a dolgokat, a fasz szelektív szerszám, csak ő tudja, mit akar igazából, minden valószínűséggel ő tudta halál biztosan, hogy Erna volt az, akire vártál egész életedben, mint nőre, élettársra, szexuális partnerre, s ezt a tényt a libidód úgy tudatta veled, hogy nem engedte, hogy más nőkre begerjedjél. Mint Jung is megírta, élt benned egy *anima*-képzet, amire a valóságban Erna volt a válasz. A buzerálás csak időhúzás volt. Előkészület, hogy megtudd, mit az, ami *nem kell*. Vártál az igazira és kész. Az egyik legnagyobb férfi macsó hazugság, hogy nincs rossz nő, csak rossz fasz van. Nyilván ez az állatság is összezavart. – Megtörültem a homlokom. – De visszatérve arra, amit az előbb mondtál: miért lennél mindennek ellenére naiv?

– Mert naiv *voltam* – mondta, s jelentőségteljesen rám nézett. – És Erna nem lett azonnal a mentőangyalom. Hihetetlenül belém szeretett, és polgári úrilány léte mindenben benne volt, csak hogy jó legyen köztünk a szex, és mégsem volt jó. Akkor meg mi tartott vissza? Hogy olyan szép? És olyan odaadó? Hogy nem érdelek meg, én, egy rohadt buzi, egy ilyen gyönyörű nőt? Úgy szopott, mint egy profi, én meg csak lankadoztam az ajkai között. Csak az ízét, na, kimondom, a pináját rejtette el előlem, mert tudta, hogy félek tőle, én meg nem nyúláltam a bugyijába. Meg közben azon járt az eszem, hogy a ligetben az a cigánygyerek belém nyomja a farkát és kúr vagy fél órán keresztül...

– Ezt nem mondhatod komolyan – mondtam, és nem érdekelt, hogy az undor kiérződhetett szavaimból. – Ilyenekről esetleg csak fantáziáltál, a valóságban pedig...

– A valóságban pedig – mondta nem kis öngúnnyal Fanyűvő –. Én az életemben megtettem olyan dolgokat, amik neked eszedbe sem jutnának. Amikor az az öreg pasi átnyúlt a Palatinus zuhanyozójában és megfogta a farkamat. Akkor miért állt fel azonnal?

– Tudomiséén – vontam meg a vállam – Egy adott pillanatban talán az enyémmel felállt volna.

– Most ugratsz – legyintett. De barátom láthatólag felengedett, szóhasználata is egyre szabadabb lett. – Először a Király fürdőben dugott meg egy középkorú külföldi. Minden fürdőző buzeráns volt, kivétel nélkül. Csak úgy lebegett a sperma a víz felszínén. Elkezdtem odajárni. A végére csalogatott egy másik vén hajlott hátú és kinyalta a seggemet, közben a félkemény farka végén előbújt néhány csepp gecci. „Bekapod?” kérdezte egy göndör hajú fiatal zsidó vagy örmény. Haboztam. „Na akkor bekapom én a tiedet”, és nem hagyta abba, amíg ki nem szopta.

Most én legyintettem.

– Ez a szokás hatalma – mondtam. – Gondolom, tudod te is, hogy a börtönben egy idő után a normális, pardon, heteroszexuális fegyencek közül elég sokan buzi módra viselkednek, mert a nemi szükség parancsol, ami olyan, mint az éhség, és amikor igazán éhes vagy, mindent megeszel, rothadt krumplihéjat, füvet, madárszart, érted, amit mondok? Feláll a fasz, érted, te benyomod, vagy neked benyomják, édes mindegy, kell, mint a falat kenyér. A szexuális inger nemtől független. A lényeg az, hogy amikor ezek az ideiglenes buzik letöltik büntetésüket és visszatérnek a civil életbe, korábbi heteró viselkedésükhöz is visszatérnek.

– Hülyeség – mondta. – A börtönben is csak az lesz buzi, aki a rácson kívül is már látenszen eleve az volt. Ezt már Wulffen megírta. Olvastad? *Nemi abnormalitások és büntettek*. Ajánlom figyelmedbe.

– Köszönöm, ismerős a mű, még hozzá eredetiben. Te olvastad?

– Nos, az igazat megvallva, csak belenéztem, más valaki magyarázta el, mert nekem egy kicsit magasnak tűnt.

– Nem annyira magas. Egyébként éppen Wulffen állítja azt, hogy van velünk született és van egy úgy nevezett „álhomoszexualitás.” Az utóbbi okozója pedig nem más, mint a nőhiány. Ő is éppen a börtönöket és a fegyencek viselkedését veszi alapul. Nem ő, hanem a híres-hírhedt téveszme-gyáros Krafft-Ebing az, aki mindenben buziságot szimatol, és azt hiszi, a világ tele van velük.

– Őt nem ismerem, de nem nagyon jár távol az igazságtól, jobb, ha tőlem tudod. Az évfolyamtársaim között a kollégiumban tucatnyi homokos volt, egyébiránt szinte azonnal felismertük egymást, csak olyankor volt ciki, ha a KISZ-titkárnak megtetszett egy friss falusi gyerek, aki nem volt hajlandó kö-

télnék állni. De máskülönben folyt a geci, és mindenki kúrt, mint egy állat. És tudod mit? Engem nem érdekelt semmi addig, amíg csináltuk, csak utána furdalt a lelkiismeret. A seggbekúrás szerettem a legjobban, valami hatalmas durungot lassan benyomatni, hogy először felvisítottam, de a cigány, mert a cigányfasz a legjobb, a seggemre csapott néhányat, és csak fúrt tovább, addig, amíg a fájás alábbhagyott, és jött az élvezet. Na mármost, ha van valami igazság abban, amit az előbb mondtál, hogy a börtönben csak szükségből lesz buzi a nembuziból, azt a cigány bűnözők esete bizonyíthatja valamelyest, ezt a Csoli mesélte nekem, talán emlékszel rá, pattanásos képű izsákfai cigánygyerek volt, akivel a részeg lókupecsek télvíz idején járatták mezítláb a rókatáncot a Korona előtt, édes Istenem, na mindegy, a Csoli aztán megjárta néhány tömlőcöt Soprontól Szegedig, nos, ő mondta, hogy ők cigányok főleg azért dugtak seggbe a „sitten,” mivel a *segg magyar volt*, érted?, és mivel kint a nagyvilágban a magyarok őket kúrták agyba-főbe születéstől kezdve a sírgödörig, legalábbis képletesen, most visszafizethettek valamit, ahogy ők mondták, „a kurva magyarok.” Mellesleg az én farkamat is szerették a srácok, főleg azok, akik nem bírták a nagy méretet, az enyém meg, hát tudod, olyan közepes, sose lett hosszabb tizenöt centinél, az egyik tanárom különösen komálta, mert igen szűk volt neki a lyuka, és folyton rimánkodott, költözzem hozzá, mindent megtesz értem, eléri, hogy kitűnőre államvizsgázom, hogy vörös diplomát kapok meg ösztöndíjat Ogyesszába, és egy éven belül egyetemi docens leszek, már hajlottam volna rá, hogy elfogadom az ajánlatot. De akkor megismerkedtem Ernával.

Mintegy varázsszóra, Erna lépett ki akkor a verandáról, könnyű pettyes nyári ruha volt rajta, a csodálatos nyaka és telt karjai meztelenek voltak. Közélebb jött, mosolygott.

– Nem akarok ám zavarni – mondta – csak talán megszemjajztak az urak a sok visszaemlékezés meg újraismerkedés alatt. Hozhatnék talán valami üdítőt?

– Én sem zavarnék egy percig sem, drága Erna – mondtam – de nagyon megtisztelne, ha kaphatnék egy kupica tömény akármit meg egy pohár hideg sört. Meleg is van, meg annyit jár a bagólesőm – Fanyűvőre pislantottam – hogy szinte kitikkadtam.

Erna összecsapta rózsaszín tenyerét s felkiáltott.

– Jaj elnézést! Az én uramnak eszébe sem jutna, mert ő nem él alkohollal. Máris jövök! – És ahogy hirtelen megfordult, vagy öt centire formás, hófehér combjai is kivillantak a szoknya alól. Utána nézve mondtam:

– Hát tudod, ha csak a fele igaz annak, amit előadtál, akkor meg nem értem az egész Erna-dolgot. Ha valami férfias, hogy mondjam, kemény arcélű, mély hangú, netán szőrös karú-mellű nő vett volna le a lábadról, akkor valahogy megértenélek, hogy éppen őrá ébredt fel benned a *hím*. De amikor a nejed maga a megtettesült nőiesség, hogy szinte minden porcikájából sugárzik a feminin báj, akkor nem értem, hogy hogyan gerjedtél be te mint főbuzi éppen őrá...

– Hát akkor most elmondom. Már korábban is elmondtam volna, de mindig közbevágta. Emlékszel, amit az imént mondtam a klitoriszról?

– Igen, halványan, hogy valami könyvben...

– Igen. Nem, nem azt. Hanem mert Ernának *van!*

– Mi az, hogy Ernának *van*? Most hülyének nézel, drága barátom? Csak nem azt akarod mondani, hogy nem tudod, hogy klitorisza *minden nőnek van?!* Kivéve annak a sok millió szerencsétlennek, akinek valami irtózatosszerű barbár muzulmán szokás szerint kislány korában ki nem vágta?!

Barátom enyhén lesajnáló mosollyal ingatta fejét.

– Valóban nem érted, miről van szó. Nem arról az orvosi könyvekben leírt elkorcsosult, rusnya kis rügyecskéről beszélek, amely ott bújik meg valahol a szeméremajkaknak csúfolt bűdös bőrredők mögött! Nem! Az igaziról! És én Ernában a találkozás pillanatában *ezt* éreztem meg, nem valami Jungot, meg animát, anyám kínját. És egy alkalommal abbahagyta a bugyi mögé rejtegetést, és megmutatta a klitoriszát. Az igazit!

Ahogy mondani szokás, megállt bennem az ütő.

– Elárulnád, milyen az *igazi* klitorisz?

– Örömmel! – mondta barátom, és csillogott a szeme. – Piros, vastag, és hosszú.

– Rendben, de mégis, milyen hosszú? – kérdeztem elhaló hangon.

– Van vagy hét centi. És félkemény.

– Mint egy fasz?

Barátom ingerülten rázta meg fejét.

– Nem, kérlek szépen, nem mint egy fasz. Mit képzelsz? Hogy az én Ernám valami hermafrodita lenne? Nem, neki klitorisza van, értsd már meg, és hiába gyanítanád, nincsenek heréi. Van egy kicsi szűk lyuka, amelyet mint az elején mondtam, csak sok-sok próbálkozás után tudtam a magam keménységével megtölteni, pedig nincs szaga, sőt valami gyenge fahéj illat árad belőle, de miután megvolt a sikeres nemzés, és úton voltak a srácok, nem kellett tovább erőlködnöm.

– Hogy-hogy nem kellett? Akkor milyen módon...?

– Milyen módon? – nevetett fel Fanyűvő. – Úgy, hogy az én édes Ernám kúr engem a csodás klitoriszával, amikor csak kívánom. Mert az mindig kemény annyira, hogy belém tudja tenni, a beléje tóduló vértől lesz vagy három centi vastag, az nekem éppen elég, és akkor mindketten szállunk a gyönyörök világába! Amikor rám jön az inger, én is vissza tudom dugni őt, mondanom sem kell, a lilásrózsaszín seggecskéjébe, akkor aztán ő jön újra, majd megint én, és így telik el sok bűvös éjszakánk. Amikor a srácok a nagyszülőknél nyaralnak, vagy felmennek látogatóba Krisztinához Budára, akkor sokszor az egész hétvégét végighancúrozzuk, csak a virágokat öntözöm meg, és a tyúkoknak szaladok ki enni adni.

Én kövé meredten ültem. Fanyűvő valami borzadály-féle kifejezést fedezhetett fel arcomon, mert megkérdezte:

– Mi a nagy helyzet? Csak nem elítélsz bennünket? Annyi év után, amit eltöltöttél a szexuálisan és állítólag minden szempontból felszabadult nyugaton? Megráztam fejem.

– Nem, nem, csak valahogy nagyon összekuszálódtak a dolgok, és én...

– Dehogyan kuszálódtak össze – nevetett fel Fanyűvő. – Csak, mint már említettem, a „dolgok” összetettek, és az ősrégi ellentétek elsimulóban vannak. Buzi vagyok, ami a társadalom szerint aberráció, és mégsem vagyok az, mert a külsőségek meg vannak őrizve, és senki sem tart annak. És ha Ernának igazi klitorisza van, s nem valami csünt maradvány? Kinek mi köze hozzá, ha minekünk éppen az adja meg a családi boldogságot?

– Jó-jó, értelek – feleltem. – De azt azért nem lehet megkerülni, hogy az, amit te családi boldogságnak nevezel, meglehetősen egyedi...

– Egyedi? Ugyan már! – Fanyűvő rágyújtott. – Talán inkább azt mondhatnánk, hogy a mi kapcsolatunk az egész itthoni rendszer kicsinyített mása. Kúrjuk egymást, oda és vissza. Én pártonkívüli vagyok és hívő evangélikus, miközben Erna párttitkár a szövőgyárban és meggyőződéses ateista. Tehát amikor a Párt azt hiszi, ő kúr engem, valójában én kúrom őt. És minálunk az ágyban a hívő és a hitetlen egyé válik. Ez a szocializmus és a vallás lényege, drága barátom. *Coincidentia oppositorum*. Régi, de máig érvényes bölcsesség. Nem tudom, honnét emlékszem, prédikációban vagy valamelyik szemináriumon hallhattam még az egyetemen. Luther mondása.

– Nem Luther mondása – ráztam meg a fejem csüggedten. Csak halkán tettem hozzá: – Egyébként valódi jelentése: fából vaskariká.

Fanyűvő nemigen figyelt rám, megkönnyebbültnek látszott, s nagy élvezettel fújta tovább a füstöt. – Mindegy, a lényeg az, hogy a mi valóságunkban valami hasonló történik. Az áldatlan viszályok kezdenek békévé oldódni. És hidd el, nem valami cinikusság mondatja velem, hogy: Ez van, ezt kell szeretni. Mert valóban, aki nincs ellenünk, velünk van.

Megcsóváltam a fejem.

– Ez mind nagyon szépen hangzik, és gratulálok nektek, de mintha a te Jézusod valami olyasmit mondott volna, hogy aki velem nincsen, ellenem van. Ami nem egészen ugyanaz, mint amit az imént idéztél a te Ernád s talán mindannyitok legújabb szocialista üdvöztőjétől...

– Még mindig nem érted a csíziót, drága barátom. Ami itt folyik, az nem skolasztika és párttörténet, hívő vagy nemhívő, buzi vagy nembuzi marakodása, azaz szörök hasogatása, hanem egyfajta pragmatizmus. Praxis, gyakorlat, tények, bizonyítás: ami működik, az a menő. Tudom, ez talán a te fülednek kissé hülyén hangzik, de Jézus nem kevésbé volt pragmatikus, mint Kádár János, ráadásul a Megváltónak szeretett szakmámról, a kertészetről is volt valami fogalma, mert Ő azt is mondta, hogy gyümölcseről ismerik meg a fát, tehát édes mindegy,

hogy a fa girbe-gurba vagy szálegyenes, fajtisza vagy hibrid, ha a gyümölcs, amit megettem, ízletes és élvezhető. És ez a mi kis családi és társadalmi valóságunk, ami jóval túlmegy a gulyáskommunizmus primitív beskatulyázásánál. Ebben mi most már a szocialista tábor, és talán egész Európa vagy mondhatnám a világ lelegején tartunk. Nem vagyok jó, de azt hiszem, a tőkés világrend is hozzánk fog majd igazodni és természeténél fogva felzárkózni, sőt bennünket túlszárnyalni. De ez már apró részletkérdés. A lényeg az, hogy az emberiség kőkorszaki felosztása, miszerint vannak – barátom kissé elpirult – a baszók, és vannak a megbaszottak, el fog tűnni, mint a dinoszauruszok. És ez így van rendjén. Nem igaz?

Továbbra is csak ráztam a fejem.

– Nem tudom. Nem tudok hinni ebben a... a te utópiádban.

Fanyűvő elnyomta cigarettáját, és felállt. Kinyújtózott.

– Ez nem utópia. És azért nem tudsz hinni, mert prűd vagy. Ezt nem elítélőleg mondom, édes barátom, csak egy számomra kissé meglepő tényt próbálok rögzíteni.

Vállat vontam, és én is felálltam. Órámra néztem.

– Sajnos, mennem kell, nemsokára indul a vonatom.

– Nem várod meg Ernát? Hiszen te kérted, hogy hozzon valami italt, bár nekem jó a kútvíz is, amikor megszomjazom. És hát igazából be sem fejeztük a beszélgetést, te alig mondtál magadról valamit.

Az volt az igazság, hogy *semmit sem* mondtam, mondhattam magamról, mivel az itteniek, mint azt már korábban is megtapasztaltam, nem kíváncsiak az idegenbe szakadt honfitársra, lett légyen az sarkkutató, texasi cowboy, vagy madám egy hamburgi bordélyházban. Sietve elbúcsúztam barátomtól, mondván, majd legközelebb tovább maradok, adja át nevének őszinte hódolatomat, s az illemszabályok megsértésével sem törődve kereket oldtam. Szerencsére Erna és az ikrek nem voltak sehol, így zavartalanul, kerülő úton, kisiettem a vasúthoz. Minél távolabb kerültem Fanyűvő házatól, annál inkább erőt vett rajtam valami nyomasztó érzés, hogy az imént hallott rémtörténetnek talán a fele sem igaz; ugyanakkor barátom jellemétől az is távol állt, hogy egy ilyen agyafúrt, előre kitalált otromba viccel a bolondját járassa velem. Az állomáson fizikai rosszullét környékezett; szerencsére még volt annyi időm az indulásig, hogy a restiben gyors egymásutánban megihattam két korsó aránylag hideg sört. Azonban azt a soha nem tapasztalt keserű ízt, amelyet a számban éreztem, nem sikerült leöblíteni.

HATODIK FEJEZET

Utazó hűga társaságában vonatra ül, hogy a fővárosban tiszteletét tegye az egyetlen szerkesztőnél, aki lapjában olykor közli utazó szövegeit. A szerkesztő kapcsolata a hatalommal; annak leírása. A szerkesztő először nyájasan fogadja, s kéri, olvasson fel a magával hozott újabb írásokból. A felolvasás szerencsétlen következményei. Utazó leforrázottan távozik a szerkesztőségéből. Hűgával megbédél, majd hamarosan bekövetkező elutazására gondol.

És igen, aztán végül egy reggelen, utolsó kéjutazás gyanánt, drága szeretett szép hűgommal felmentünk a fővárosba, nem szétnézni, uccu seggünk vásárt látni, múzeumba menni, hangversenyt hallgatni, hanem hogy találkozjam főszerkesztőmmel, a bölccsel és okossal, a nemzetben gondolkodó bannal, ki fittyet hányt a francia meg angol tisztecskéek által meghúzogatót és azután a trianoni palotában isteni kinyilatkoztatásnak vett térképekre, ki nem tett különbséget pesti és budai, soroksári és csáktornyai, kassai és londoni, újvidéki és kolozsvári, beregszászi és torontói illetőségű írók között, hanem kizárólag a minőségre fordította figyelmét, a kísérletező szellemre, a tabudöntögető kérlelhetetlen és kíméletlen igazságkeresésre, a magyar nyelvnek még a Mu-kontinensről származó kincstárát gazdagító szóhasználatra, beleértve a játékos, nemszalunképes kifejezéseket is, és nem volt érdekes, mindezt miért tette, hiszen, enyhén szólva, szerkesztői gyakorlata nem váltott ki osztatlan lelkesedést sem a KB-ben, sem a KISZ-ben, nem halmozták el kitüntetésekkel, sőt ellenkezőleg, egyre kevesebb pénzből kellett gazdálkodnia, rovatvezetői majdnem ingyen voltak kénytelenek dolgozni, a honoráriumok éppen csak csurrantak-cseppentek, és akkor még ott voltak a hivatalos megrovások, berendelések egy bizonyos korlátlan hatalmú miniszter szobájába, aki nem ültette le, pedig a főszerkesztő bottal járt. „Milyen az a bot, tessék mondani?” kérdezte egy alkalommal a miniszter, „úgy hírlík, s a néphagyomány is azt tartja, kis ember nagy bottal jár”, amire állítólag, illetve a feketével éppen belépő magas szőke titkárnő állítása szerint, melyet a hölgy természetesen csak bizalmas körökben terjesztett, ám a hír mégis szárnyra kelt és bejárta az összes többi irodalmi folyóirat, kávéházi törzsasztal zezzugát, a főszerkesztő botját áttette a bal kezébe, jobbkeze mutatoujját sliccére helyezte és azt felelte a miniszternek, kinek ajkán az ott játszadozó mosolyféle villámgyorsan lehervadt, „Ha meg akarod tudni, előveszem, és bekaphatod.” De még hónapokkal előtte is, amikor a főszerkesztő a zaklatások, intrikák, pénzhiány, protekcióval nyakába varrt „belső munkatársak”, értsd beépített téglák miatt több aritmias éjszakát átszenvedvén szétröppentette szíve óhaját, hogy torkig van a főszerkesztői poszttal és elmenne akárhova akármikor akármit csinálni, csak többé ne ezt, akkor a miniszter megüzente neki a szokásos úton-módon, hogy szívesen elbeszélgetne vele, és amikor elérkezett az időpont és a főszerkesztő belépett a teremnyi miniszteri szobába, a miniszter, alighogy a főszerkesztő megállt vele szemben, megkérdezte, a szokott álszent álnyájas mosolyával,

„Igaz-e a bagolyszárnyakon szállongó hírlemény, hogy az elvtárs más stallumot szeretne?” s választ sem várva, felpattant íróasztala mögül, s görgőkön guruló igazi bársonyszékét kitolta a főszerkesztő elé és még mézesebb bülbülhangon szólt, „Csak nem eme fotójre vágyik esetleg?”, amire a főszerkesztő mindössze annyit mondott, „Nem, én dolgozni szeretnék,” és hát persze maradt a helyén, mert a miniszter mégiscsak az ő ízlésében bízott, ha máséban nem is, és hiába lévén teljhatalmú és a nálánál is hatalmasabb főtitkár elvtárs kegyeltje, mégis kapott az utóbbtól elég fejmosást, mint például, „Mi az úristen redves farkát keres annak a kibaszott lapnak a harmadik oldalán az a bongyor sörényű, édes anyanyelvünket széjjelkúrogató grófi csemete, meg druszája, a híres kazánfűtő, valójában naplopó és csellengő, akiről az hírlik, annyit iszik, hogy több tucat gödényt is kenterbe verne, már a Bazarov elvtárs is átszólt a központból, azt mondja, 'Mi van nálatok, megint kuplerájt nyitottatok?', hát, mondom, s elötlött a szégyenpír, 'Jaj, dehogyis nyitottunk, Nyikoláj Vszejvolodovics, de amíg nincsenek ellenünk, addig velünk vannak, hát nem ebben lettünk megállapodva?' 'Egy nagy büdös lófaszt lettünk ebben megállapodva,' mondta a Bazarov elvtárs hangját vagy két decibellel fölemelve, és szinte láttam magam előtt, ahogy a szája habzani kezd, mint a múltkor is, emlékszel, amikor skót malátaviszki helyett fütyülős barackot adtunk föl neki a lazac előtt, na szóval azt mondja, 'a megállapodás arra ment ki, hogy az osztályharc éles marad, mint az államvédelmi hatóság kardja, csak a hüvelyt szabjuk bársonyból. Hát nem esik le a tantusz, hogy megint palira vagytok véve, és ugyanolyan aljas aknamunka folyik, mint azon az emlékezetes ötvenhatos nyáron? Vagy már teljesen ütődött lettél, azzal a kefebajszú segg haveroddal együtt?’, az utóbbi neked szólt, na mindegy, mondtam neki, persze, hogy mindent megteszünk, amire ő, hogy tessék tőkön rúgni de még tegnapi hatállyal azt a főszerkesztőt, hogy a lába se érje többé a Bajza utca követ!” A miniszter elvtárs hímtelt-hámolt, tekergett-hajlongott, ízézett, hogy akkor kit a helyébe, mert hát csak egy picuri garnitúrácskánk lenne, talán hazahozassak valakit Karagandából? Novoszibirszkből? de a főnök többedik „Kuss!”-át füle mellett nem eleresztve vette kalapját s távozott.

Elég az hozzá, mint említettem, a főszerkesztő maradt a helyén, ki tudja miért, talán mert a miniszter valymi csalétket sejdített az elbocsátásra vonatkozó parancsolatban, talán maga a főnök vala eme kackiás redaktornak pátrónusa, vagy Bazarovék megkettőzött előretolt ügynöke-helyőrsége, ezek a mindennemű magot széjjelmorzsoló szovjeti malmok lassabban örölnek, mint istenői, ráadásul hang nélkül, mindegy, én magam is levett svejcsipakámmal álltam egy darabkát főszerkesztőm ajtaja előtt, csak az erőteljes „Tessék belépni!” hallatára léptem át a küszöböt, rá a foszlott rongyszőnyegre, ósdi bagószagú kopott bőrfotelek és csőbútorok közé, melyeknek egyike, egy könyvektől-kéziratoktól rogyadozó íróasztal mögül felállt a főszerkesztő, félretette botját és kezet rázott velem.

– Na szóval isten hozott! Meddig maradsz? Ki is vagy te valójában? Pálóczi? Kemenes Arthur? Géfin Ubul? Már ne haragudj, a franc se ismeri ki magát

a sok álnév, fedőnév, rosseb tudja mi között. „Rosseb” – érted? Én zalai vagyok, Rada mellől, onnét származik eme kifejezés, nem a pestisre vonatkozik, mint sokan gondolnák, hanem a vérbajra. Volt neked valaha is nemi betegséged? Nekem csak egyszer, bekaptam egy jó májusi trippert, a Hűvösvölgybe vittem ki a pinát, akit az előző nap szedtem fel a Szabó Ervin Könyvtárban, olyan friss és üde volt, mint egy csokor gyöngyvirág, de rá pár napra nekem is kivirágzott a farkam, két hétig nyomták belém a penicillint, a spinét azóta se láttam, pedig el akartam kapni a grabancát, hogy szétvágjam az agyát, na szóval *sic transit gloria*, nem Glória, hanem ha jól emlékszem Goldika volt a repedsarkú neve, valahonnét a Dob utcából, mindegy, fő az, hogy megúsztam, pedig a valódi rossebet is elkaphattam volna a cafkától, s akkor jöhetett volna a huszárszír, arról meg tudjuk, mennyit ér. Apropos huszárszír, ebédeztél? Lemehetünk a Deákba, de most éppen ott lebzsel néhány idegenbe szakadt kollégád, az előbb tette tiszteletét az a na hogy hívják, Hevesi vagy Nógrádi vagy micsoda, és felsőbb ajánlásra, mert hát igazhitű az istenadta, remegve a kezembe nyomott egy kötegni lószart, nem tudom, te hogy vagy vele, annyi költői talentum nincs a paliban, mint körmöm alatt a pizok, pedig naponta súrolom gyökérkefével. Meg még az egyik főszer a párizsi vizionáló csapatból is ott osztja az ígét, az az égő szemű, most nem kattan be a neve, egyszerűen nehéz na, mikor látogat már haza egy olyan igazán jó fej, mint a Bakucz Jóska, meg az a Vitéz, a Kormos Pista szerint az a kettő a legtehetségesebb a nyugati disszidens költők között, már ne haragudj, hogy téged kifelejtett, de van ilyen, én speciel bírom a dolgaidat, hoztál te is valamit?

A főszerkesztő rágyújtott egy szál *Munkás*-ra, amely művelet elég körülményesre sikeredett, mivel előbb a hüvelyből ki kellett ráznia néhány fináncját, én pedig, kihasználva a pillanatnyi pauzát, s ha nem is remegve, elébe tettem egy néhány oldalas gépiratot.

A főszerkesztő, szájában a füstölgő cigarettával, kezébe vette, belelapozott.

– Mi akar ez lenni, ha meg nem sértelek?

– Hát kérlek, ez a *Fehérlófia* harmadik könyvének első fejezete...

– Jó, persze, értem, voltál szíves egy példányt küldeni a második könyvből a Sipos Pali, vagy Albert Gyuszi közvetítésével, már elnézést, mit baszkolódtok annyit a nevetekkel odakint, ha jól vagytok értesülve, akkor az az András Sándor is – itt a főszerkesztő kissé lehalkította hangját – aki azt a remekművet írta Nagy Imréről, tudod, amelyikben a kivégzéskor leesik a szemüvege és megreped az üveg, „nézz a repedt világba,” tök jó, nem? na szóval ő is valójában Sándor András, meg aztán az a Vitéz se Vitéz, hanem valami Tóth, vagy Németh, vagy Horváth, nem, Horváth nem, mert a Horváth mögött egy valóban töktehetségtelen grafomán kollégátok bujkál, szinte nincs hét, hogy el ne árasztana kétes klasszikus tudását fitogtató, beteges hiúságtól átitatott s ráadásul magyartalanságok tömegétől hemzsegő firkálmányaival, már bocsáss meg, ha netán a haverod...

– Nem a haverom. Ellenkezőleg... – vágtam közbe enyhén elvörösödve, de a főszerkesztő mintha meg sem hallotta volna, ismét a kéziratot kezdte forgatni.

– Szóval a harmadik könyv. Ki hitte volna? Még a végén megírod az egész utóeposzt, mind a 144 részt, mielőtt bekapálnak. Úgy értem, mielőtt bekapálnak *téged* – nevetett –, nem engem, és csak azért nem engem, hogy én még örven-dezhessek posztumusz hírnevednek.

Kezembe nyomta a kéziratot.

– Tudod, mit? Ahelyett, hogy én itt most a rossz szememmel silabizálgatnám a te bolhabetűidet, nem tudsz nagyobb fontot rásrófolni a masinádra? inkább olvass fel valamit, amitől kapok egy igazi slukkot a szövegből. – Nagyot szívott cigarettájából, orrán-száján áradt kifelé a kapadohány füstje. – Nyomj valami jó rázósat! Érted, amit mondok?

Bólintottam.

– Ahogy parancsolod. Ez itt a XXV. rész, W. Botond monológja...

A főszerkesztő megcsóválta fejét.

– Már megint ezek a nevek. W. Botond, K. Hunor, Ó. Bulcsu. Tuti, hogy jön majd P. Árpád is, akinek *pö* betűje mögött gondolom a „Párducos” *epitheton ornans* akarna elrejtőzni, hogy hát ugye meglegyen az epikus allúzió. Ja nem, a P. már foglalt, ha jól emlékszem. Pálóczi, igen. Miért Pálóczi, miért nem Pulitzer vagy Pischinger, amikor voltaképpen Géfin? Emlékszel a Pischinger-szeletre? Hol van az már? Most meg még azt a szar Tibit sem tudom megvenni a kislányomnak, mert többször hiánycikk, mint nem. Mindegy, bocsánat, folytasd, illetve indíts –. Órájára pillantott. – De mivel még vár rám két értekezés, megkérnélek, hogy egy virtikli nem-költőcske Mihályt idézzek, „Rövidre fogd beszéded véres gyeplejét.”

– Igen, *Laodameia*, mindjárt az elején – mondtam csendesen, amire a főszerkesztő elismerőleg bólintott. – De mintha volna valahol a lap alján két másik Mihály is, *vö*-betűsek mindketten, kik sokkal kevésbé volnának a költőcskék közé sorolhatók, mint a fentebbi, a hosszú mellőzés után a ló másik oldalára átlendült divatcsinálók pajzsára emelvényezett esztergomi primás, illetve fejedelem.

– Jelen pillanat nem alkalmas tudori bicskád villogtatására – vágta el mondanódmat a főszerkesztő –, meg ha most az ő szent árnyát ideidézzük, tán kedvem sem marad a te *lovas* irományodat végighallgatni. Indulás, csak mondom, rövidre fogd.

Néhány apró torokköszörülés után elkezdtem olvasni.

Fölkelek, nyújtózom, kinézek az ablakon, erős hajnal, kolbászos felhők, rozsdás vasdarab az ég alján...

– Király! – vágott közbe a főszerkesztő. – „Kolbászos felhők,” azaz a palit már kora reggel dobálja a flamó és az égre vetíti étvágyát, de egyben a szarásinger szintén átfut az agyán, érted, kolbász, hurka, ráadásul a „rozsdás vasdarab” álló farkára is utal. Aztán a név, „W” azaz Wasgyúró! Szuper! Csak így tovább!

Felbátorodva folytattam.

Vissza az ágyba, keltegetem Katalint, ébred, kinyújtózik, hátára fordul, melléről lecsúsztat a takaró, hüvelyk- és mutatóujjammal, a körömmel, belecsípek pinabelsőség-korallszínű mellbimbójába, így szoktam kezdeni...

A főszerkesztő felemelte kezét.

– Hó, te, Ráró! Nem rossz, de ha a krapek így szokta kezdeni, akkor hullakonvencionális a kezdet, ahogy azt annó doktor Van de Velde is már megírta volt: macizással melegítünk, pöcökcirógatással megpúpozzuk, egy rövidet nyalintunk is, aztán durr bele, felülről, mint a hittérítők. Meg az a belsőség-micsoda kissé zavaros, a pina enteriőrje színéhez reflektor kellene, vagy élveboncolás, a korall csak amolyan alkalmi segédeszköz arra, hogy lássuk a láthatatlant. Egyébiránt a köröm-dolog ügyes, csak túl visszafogott. Belemarni, hogy vérezzen az a kibaszott bimbó! Arra való, érted, amit mondom? De maga a „belsőség” szó szövegkörnyezetileg pontos, hiszen ha jól emlékszem, az alak valami hentes és mészáros.

Bólintottam.

– Na mehetünk! – mondta a főszerkesztő és ismét rágyújtott. Kissé szárnyaszegetten ugyan, de folytattam.

...így szoktam kezdeni, rekedten még álomittasan dorombolni kezd, köldökéhez hajolok, belenyalok, kiszopom belőle a bolyhos zsiradékot, ekkor már nyöszörög. – Te állat, te varacsos disznó...

A főszerkesztő rekedten köhintett, s amikor felnéztem, láttam, hogy szájában a cigarettával, kipirultan, két kézzel vezényli olvasásomat, mint egy karmester.

– „Bolyhos zsiradék!” Csúcs! Meg ne állj, baszd! – parancsolta. – Csak így tovább! Crescendo!

Még lelkesebben olvastam tovább.

...pinaszőrébe ritka vörös bolyhába túrom az orrom, még kissé ragacos, érzem a tegnapi geci szagát, pöckét fogam közé kapom, nagy és duzzadt, nyelvemmel kilököm, megint beszopom, szürcsölöm nyelvezem míg elélvez egyszer, kétszer...

– Minden szép, minden jó – vágott közbe főszerkesztőm, s elnyomta csikkjét. – Csak fölöttébb zavaró a te Botondod túlbuzgó igyekezete, hogy ugyebár ő addig nyalja-falja a naccságát, míg annak többedszer is elsül a picsája. Mire való egy asszonyi állat ilyenén szolgai elkényeztetése? Se egy-két tasli, marcang, seggrepaci, hogy csak úgy fusson alá a vér, se valami tisztességes hajcibálás, harapás, hanem csak ez a vég nélküli ajnározás, szóval nem értem. Még csak az hiányzik, hogy a seggét is kinyalja...

Kicsit elpirultam, mert a szövegben bizony éppen ez volt soron, illetve előbb még Botond megissza Katalin pisijét, de ezt a részt jobbnak láttam átugrani.

– Tulajdonképpen... – dadogtam – inkább... hogy mondjam... análishan teszi be...

– Seggbekúrja? – rikkantott a főszerkesztő. – Ez már döfi, he-he. Na csak hadd halljam, kíváncsi vagyok, megkapja-e a hentes felesége azt, amit Zalában a süldőknek oszt ki a kanászlegény.

Nem volt világos a néprajzi betét jelentése, de azért vittem tovább.

– ... neki már ujjá hegyén a vazelin, egy pötty vasderes farkamra, egy kenés seggébe és már...

– Kár neki az a kenőcs a seggébe – rázta meg fejét a főszerkesztő úr –, mi a túró továbbra is ez a kesztyűs kézzel való bánásmód, amikor a spiné kesztyűbe dudáltatása volna a cél. Na jó, menjünk tovább, múlik az idő...

...és már nyomom, benyomom, lassan, ízletesen, lassan, tövig. Kúrom finoman, erősen, pöckét gyurmolom, ő sikongat. – Nem bírom tovább, te vad, tömd, jaj basszszál, basszszál, be a szívemig, te oroszlán, te, verd bele, jaj ne...

– Ez így már jobb valamivel – mondja kissé kedvetlenül a főszerkesztő – de még mindig a picca élvezkedésén van a hangsúly, ő irányítja a dolgok menetét, holott tudjuk, ez a valóságban nem így működik, mert a dákó parancsol, dönt, és határoz. Emlékezz Löwy Árpád halhatatlan soraira, csak a hatökrös gazda *baszik* a világon egyedül, mindenki más, és ezek közé kell sajna sorolnom Botond álhősödet, csak kamatyor, bekólint, mityolgat, szerencsétlenkedik, mert a picca kielégítését tartja szem előtt.

Nem kívántam vitát kezdeményezni, csak szerényen megjegyeztem:

– Botond azért magára is gondol, mint a későbbi *bugyi-szüret* leírásából kiderül...

– *Bugyi-szüret?* – kiáltott fel a főszerkesztő. – Ez is *bugyizgat*, mint Löwy mester molnára? Avagy csak nem arra vetemedik a fickó, hogy akár hetekig is nem enged a bőrnek bugyit cserélni, hanem mondjuk négy vagy hat hetente egyszer, aminek következtében minden pisálás, szarás, sőt a havi piroska rozsdás-rőt nyomai is megőriztetnek a rongydarabon, s ő aztán azt nyalja-szívja-szagolja napestig, amíg mindent ki nem szortyintgatott belőle? És közben arra veri a faszát, mint egy dilinós?

Elvörösödve nyögtem ki egy „igen”-félét, s zavarba jöttem, mivel nem fért a fejembe, szerkesztőm mily módon érezhetett rá éppen arra a részletre, melyről azt hittem ezidáig, hogy legeredetibb saját invencióm. Amerikai-kanadai elvrokon s bajtársaimon kívül még hitvesem előtt volt csak eme frissen keletkezett mű léte felfedve, kiknek semminemű érdeke nem származhatott volna abból, hogy a bugyiszüretet világgá kürtöljék. Szorult helyzetemben azonban maga a főszerkesztő jött segítségemre.

– Hallgass csak ide. – Szúrós szemét rám szegezte s szája sarkába illesztett egy újabb cigarettát. – Birizgál bennem valymi apró gyanúper, merthogy mintha az imént kihagytál volna egy kisedd szövegrészt. Igazam van-e vagy sem?

Félretéve a bennem is ébredő sejtelmet, hogy netán gondolatolvasó lenne az én minden hájjal megkent szerkesztőm, kaptam az alkalmon, hogy a letarolt bugyiszüret helyébe talán kelendőbb portékát állíthatok s kicsit feltüzelődve olvastam:

– „Most egy fél decit a négyputtonyosból” mondom, finoman széthúzza szeméremajkait, és a gumilepedőre egy kispohárnyi hugyot buggyant, azon melegében felhörpölöm...

– Még hogy mit csinál? – Főszerkesztőm teljesen kijött a béketűrésből. – Megissza a spiné hugyát? Ugyan kérem! Ez elképesztő --, dohogta, s idegesen veregette le cigarettájáról a hamut –, ez égbekiáltó! Édesapám, baszd meg, mindent elrontottál! Mint már korábban is gyanítottam, a te seggfej Botondod *lelkesedik*, hogy a rosseb ette volna meg! *Lelkesedik*, érted, amit mondok? Ahelyett, hogy jéghidegen és zordul és szenvtelenül baszná-rágná rapittyára a picsát, mit tálalsz te ide nekünk? Egy pisakortyoló hősszerelme! Mert ide a rozsdás bököt, ez a balfácán *szerelmes*, mint egy provánszi trubadúr! Megáll az ész! Mi a túró esett ott belétek a nagy jó dolgokban? Belehülyültetek abba a híres vadnyugati szexuális tobzódásba, és most takarodót fújtok? Megszállt benneteket a prüdéria? Én édes istenkém – a főszerkesztő a padlóra dobta csikkjét, és botja végével szétnyomkodta, hogy csak úgy röpködtek a szikrák – és mi szegény szerencsétlen karámba szorított etelközi szürkemarhák még *ex occidente* várunk valami kis écát, szabad szót, fétist, torokbilincset, mellbimbócsipeszt, rézszögekkel kivert, csődörgecibe áztatott bikacsököt! Hogy a pina nehogy vérszemet kapjon és szétrakott láb helyett migrénre panaszkodó emancipált nénikék hadserege lepje el amúgy is szétbaszott hazánkat Lajtától Latorcáig?!

A főszerkesztő megtörölte homlokát. Kissé lehiggadt, és már majdnem helyet foglalt rozoga karosszékében, amikor elkapta tőlem a köteg papírt.

Én megsemmisülten, sóbálvánnyá meredve álltam előtte.

– Sajnálom, kedves barátom – szólalt meg kis szünet után – de magad is láthatod, közlésről ez esetben nem lehet szó. Értem, persze, hogy valami tabukat döntögetnél meg miegyéb, de ilyen közepesen sikamlós kis sztorit tucatszaj hazai firkász is letermel, csak fifikásabban, ártatlan köntösbe bújtatva a tiedénél magvasabb eszmei mondanivalót. De egyébként is – és itt rebbenés nélkül nézett a szemembe, miközben hangját lehalkította – ha szabad teljesen őszintének lennem, a mai körülmények ismeretében infantilis ez a szexen lovaglás, amikor hazánk színe-java elvérzik, Erdély és a Felvidék magyarsága végveszélyben van, dicső múltunk mint például a Második Magyar Hadsereg hőstettei feledésbe merülnek, mivel – és itt már csak suttogott – az *igazhitűek* vannak uralmon. Mondanom sem kell, én meg az ő szemükben *fasiszta* vagyok, mit szólsz hozzá?!

A kérdés nyilvánvalóan szónoki volt, de én akkor összekotortam az eladdig inamba szállt bátorságot.

– Csak annyit szólnék – mondtam, én is halkán – hogy egy ilyen állítás merőben valótlan. Ugyanakkor...

Elhallgattam, mert a főszerkesztő nem figyelt rám, máshol járhatott az esze, pedig még azt szerettem volna elmondani, hogy ugyanakkor azt sem hinném, hogy az „igazhitűek” lennének uralmon, és nem is a kommunisták, hanem ha

valaki vagy valakik uralmon vannak, akkor az a csőcselék, a képmutató, álszent, alamuszi, elkényelmesedett *alja-nép*, mert az tartja fönn és el a Pártot is... *és bizony téged is az tart el és fönn, drága szerkesztőm...* de ezt már végiggondolni sem merészeltem.

Újra szólásra nyitottam számat, de mondandómat végül is nem fejezhettem be, mert főszerkesztőm visszatért gondolataiból.

– Igen, hogy is mondod? Merőben valótlan, igen, persze... Nem igazán érdekes.

Korábbi felindultsága mintha elpárolgott volna. Kezembe nyomta szegény kéziratomat.

– Na isten áldjon és sok szerencsét. Ha akarod, átszólok a Réz Palinak vagy a Jovánovics Miklósnak, de rám még vár az a két értekezés, plusz még ma fel kell vennem egy új prózarovat-szerkesztőt, a központ, értsd a *miniszter elvtárs*, rám akar sózni valami hólyagot, állítólag az Ilia Miska tanítványa, de az sem mindig jó ajánlólevél.

A főszerkesztő az előtte lévő iratcsomók egyike fölé hajolt, mintha egyedül lenne asztalánál, én pedig egy halk „Alászolgája” után szó szerint kikotródtam a szobából, s letámolyogtam a lépcsőn. Drága húgom lent várt már a kapuban, rám pillantott, de nem is kérdezte, hogyan sikerült a találkozás, hiszen érzékeny rokonlélek lévén, azonnal látta, hogy milyen lelkiállapotban vagyok.

Az utcán belém karolt.

– Ne búsulj, édes bátyám – mondta vigasztalóan –, találunk másik kiadót, aki pozitívabban áll majd hozzá a te dolgaidhoz. Persze – tette hozzá szokásos ellenkező módján –, ha kicsit moderálnád magad, ahogy szegény anyánk is mondja, és nem írnád össze azt a nem is tudom milyen sok malacságot, akkor biztos több szerencsével járnál. – Akaratlanul is elmosolyodtam, hiszen húgom csupán néhány sort olvasott el írásaimból, és azt sem kérdezte meg soha, anyánk vajon miért ragasztotta össze köteteimben azokat a bizonyos oldalakat. Most övele vitatkozzam? Akinek ugyan nem sok hajszála hullt ki az irodalomért, de aki mindazonáltal egyetlen vértestvérem, és sokkal fontosabb, mint egy egész ország írástudói együttvéve. Miközben ezen utóbbiaknak is úgy kellene az én szegény szövegeim, mint hátukra a púp. Ugyan kérem, mondtam magamban, minek zavarjunk álló vizet?

Ő sem igen várhatott választ, mert vidám hangon folytatta. – Na mindegy, gyere, beülünk valami rendes helyre, megebédezzünk, meglátod, mindjárt jobb lesz a kedved...

Így is lett. A Népköztársaság útján felszálltunk a kisföldalattira, a November 7-ike tértől a Bajcsy felé menve betértünk az Ádám sörözőbe, ahol én rendeltem egy pacalpörköltet, húgom egy brassói aprópecsenyét; mondanom sem kell, mindkét étel kiváló volt. Én megittam egy korsó Kőbányait, ő pedig két deci debrői hárslevelűt, és valóban, kezdtem magam jobban érezni. Ugyanakkor rosszabbul is, mert akkor tudatosodott bennem igazán, hogy sem én, sem szö-

vegeim nem tartoznak – mert nem valók – ebbe az irodalomba, ebbe az irodalmi tudatba, ebbe az egész kibaszott országba, a családot és barátokat is beleértve. De erről persze, a korábbi meggondolás alapján, egy szót sem szóltam drága húgomnak; inkább rendeltem még egy korsó sört, meg fél deci Unicumot (ő csak egy feketét kért), és az italok kortyolgatása alatt azon járt az eszem, mennyi időm van még hátra a visszautazásig. Igen, még két nap *ott*, anyámmal és húgommal, aztán pakolás, és irány a vasútállomás. Alig vártam már a pillanatot, hogy amikor a vonat a határ túlsó oldalán szabad földön zakatol, úgy istenigazából fellelegezhessek.

Budapest – Groningen, 2006. június – 2007. október

